

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN:
Egy évre 24 koroná,
Egy hónap 2 koroná.
VIDEKEN:
Egy évre 26 koroná,
Egy hónap 2 k. 20 l.

HIRDETÉS:

Hasábozottak soron egyszer 20 fillér,
minden következőnél 25 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
újságírók palotájában
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

STÄUBER JÓSEF.

Szombat, február 13.

Bukovina visszahódítása.

Budapest, február 12. A főhadiszállásról jelentik: Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában helyzetet nem változott.

Kárpáti arcvonalon harsog mindenütt tovább folyik. Szövetségesek támadása ellenség elkeseredett ellenállása és minden irányból összevont erősítései harobavetése dacára, lépésről-lépésre tért hódít.

Bukovinában hadműveleteink kedvezően haladnak előre. A hegység völgyein át előrenyomuló hadseregünk nap-nap melletti harcokban visszavívja a hazai földet. Szereth vonalát elértük. Hófer altábornagy a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nagy német győzelem a mazuri tavaknál.

23 000 orosz fogoly.

Berlin, február 12. Nagy főhadiszállás-jelentés.

Nyugati hadszíntér:

Lengyelparton hosszabb szünet után tegnap ismételen ellenséges hajók jelentek meg. Ellenséges repülőgépek Ostende felett bombákat dobtak le, amelyek hadikárt nem okoztak.

Arcvonal többi részén tüzérségi harcok voltak. Külföldön sok löszert használt fel az ellenség champagne hadműveleteink ellen, azonban emittésre méltó eredményt ezzel sehósem ért el.

Souain mellett gyálgos támadást is megkísérlettek. Ezt azonban visszautasítottuk és egyszázhusz embert foglyul ejtettünk.

Argonneokban elfogott franciák tegnap jelentett száma egy tiszttel és egyszázötvenkilenc emberrel szaporodott.

Verdunól északnyugatra több ellenséges lövészárkot elfoglaltunk az ezzel szemben franciák részéről megkísérelt ellentámadást, melynek genti töbögöt hordottak a csapatok előtt, ellenségnek nagy veszteséget okozva visszautasítottuk. Verdun várán német repülőgépek száz bombát dobtak.

Vogezekben Suderkopten sikerült a franciáknak állásaink előtt egy kisebb előárkot megszállni.

Keleti hadszíntér:

Császár Otelsége keletporoszországi határ-harcterére érkezett.

Ottant hadműveletek oroszokat mazuri tavaktól keletre állásuk gyors feladására kényszerítették. Egyes helyeken harc meg tart. Eddig körülbelül huszonhat ezer oroszot fogtunk el, több mint száz gépjármű és harminc gépfegyvert zsákmányoltunk. Kezünkbe jutott hadiszerményiséget azonban má még megközelítőleg sem lehet áttekinteni.

Lengyelországban Visztulától jobbra német csapatok folytattak tegnap bejelentett offenzívát, elfoglalták Sierp x osát és megint pár száz embert fogtak el.

Lengyelországi hadszíntéren Visztulától balra nincs változás. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bukovina visszafoglalása.

Arad, február 12.

Minden jel arra vall, hogy Csernovitz rövidesen újra a birtokunkba jut és ezzel Bukovina teljes felszabadítása közeledik. A bukovinai székvárosból másodizben vonulnak ki az oroszok és ez a kitakarodásuk nem csak stratégiai vereséget, de annál is nagyobb jelentőségű politikai kudarcot jelent. Bukovina erőltetett megszállása kétségen kívül azzal a céllal történt, hogy Romániát az entente mellé állítsa. Ha a vastagon pénzelt orosz-barát bukaresti lapok izgatásai teremtetek volna is erre némi hajlandóságot, az teljesen eltűnt a durvaságok hatása alatt, a melyet az orosz katonák a bukovinai románokkal szemben tanúsítottak. A bukovinai románok hangja eljutott Bukarestbe, de ez a fölháborodás és a segélykérés szava volt. A bukaresti románok az orosz ellen hívták fajtestvéreiket; az a bánásmód, a melyben részesültek, meggyőző bizonyosságot adott az oroszok románbarát érzéséről.

Aligha lesz véletlen, hogy a pétervári lapokban a bukovinai vereségek beismerésével együtt jelenik meg a híradás, hogy Románia teljes semlegességéről értesítette az orosz kormányt. Románia nem hajlandó Ausztria-Magyarország ellen fordulni. Azt mondták, hogy az óvatos Románia állásfoglalása előtt bevárja, melyik küzdő fél javára billen a háboru mérlege. Nem tudjuk, csakugyan így volt-e. De ha valami volt ebben, akkor Románia most már tisztában lehet az orosz hadsereg helyzetével. Az a hadsereg, a mely tulereje mellett se tudta a németek diadalmas előnyomulását föltartóztatni, a mely hasztalan igyekezett a Kárpátok inensz felén megfeszkelnie magát, amely hónapok óta, iszonyu emberáldozatok árán se volt képes Przemysl várát megvívni, és a mely végül lépésről-lépésre visszavonul Bukovinában az üldöző osztrák-magyar seregek elől: az a hadsereg elvesztette a győzelem minden remé-

nyét, s ha még teljesen nincs is legyőzve, a mérkőzésben mindenesetre alul maradt.

Ha Csernovitzot az első felszabadítás után vissza kellett adni az oroszoknak, most erről nem lehet szó. A menekülő visszavonulás, amely az oroszokat egyre tovább üzi, oly nagy veszteséggel jár, hogy ez az újabb támadó kísérlet lehetőségét hosszú időre kizárja.

A bukovinai sikerek mellett fölnyét jelenti az osztrák-magyar és a német csapatoknak az a kétségbeesett, de állandóan eredménytelen támadás, amellyel az oroszok a bukai hágót védő csapatokra vetik magukat. Az oroszok ezzel nem azt akarják erőltetni, hogy Magyarországra juszanak, de tudják, hogy mihelyt az erejük itt megtörik, Galiciából ép úgy vissza kell vonulniok, mint most a bukovinai földről. Ez, reméljük szintén nem fog soká várni magára s a két tartomány, amelynek lakói leg többet szenvedtek az oroszok kegyetlenségétől, pusztító és fosztogató kedvétől, megint visszanyeri szabadságát.

Egy fél esztendő alatt megdőlt sok minden, a mi az oroszokat rettegetté tette. A félelmetes kozákról kiderült, hogy a háboruban értéktelen és csak lovasrendőri szolgálatra jó, az orosz hadseregről kiderült, hogy a számbeli túlsúlyát lerontja katonái öntudatlanság hiánya s az olyan legénységgel, a melynek legfőbb vágya, hogy megadhassa magát, nem lehet győzelmeket szerezni; kiderült, hogy a téli hadjárat egy csöppet se kedvez jobban az oroszoknak, mint nekünk, hiszen csapataink ép a téli zimankó alatt jutottak előnybe.

A bukovinai visszavonulás kijózanodását jelenti az oroszok szövetségesinek és megokosodását a semlegesség előtt még habozó államoknak. Bécestől, Berlinton ép olyan távol van az orosz, mint Erdélytől. Franciaország már tudja, mit ért azzal, hogy

az oroszok fegyverbarátságára épített, azt hisszük, más államnak most már nincs kedve ezt a fájdalmas tapasztalatot utána csinálni.

Románia bejelentette semlegességét.

(Szerbia és Montenegró katonákat keres. — Enver pasa hadseregünkről.)

Aviatikus tüdőgyógyítás.

Berlin, február 12.

A „Petersburger Curir“ jól értesült forrásból jelenti, hogy Sassonow Bukarestből értesítést kapott, a mely szerint Románia egyáltalán nem gondol arra, hogy Ausztria-Magyarországgal szemben ellenséges magatartást tanúsítson.

Dunába esett felderítő aviatikus.

Bukarest. Egy aeroplánunk a Dunapartól Szerbiába repült kémlelni. Eolytonos tűzrel közepette teljesen megoldotta feladatát, amikor egy lövéstől találva siklórepüléssel a Dunára szállt le. A segítségül felrepült többi repülőnk foglalkoztatták a szerbeket; mielőtt a bravuros aviatikus gépével együtt sietetlenül megmentették.

Szöknek a szerb katonák.

Rotterdam. A Times jelentése szerint a szerb hivatalos lap közli a hadügyminiszter rendeletét, a mely felszólítja azokat az új-szerbiai hadköteleseket, akik osztrák-magyar fogságba kerültek és aztán szabadon bocsátattak, hogy jelentkezzenek Szerbiában katonai szolgálatra. Ezek most Bulgáriában tartózkodnak és ha nem jelentkeznek, a hadügyminiszter rendelése értelmében katonaszökevényeknek fogják őket tekinteni.

Szófia. A szerb hadseregbe besorozott huszazzer albán álszökött fegyverestül részint

Albániába, részint Bulgáriába. Az albánok a Szerbiától megszállt albán városok felszabadítását tervezik.

Minden épből és montenegrói hadba visznek.

Róma, február 12. A Stefani-ügynökség jelenti, hogy a montenegrói nemzetgyűlés elfogadott egy új törvényjavaslatot, a mely szerint katonai szolgálatra tartoznak bevonulni a tizenhét-harminc éves férfiak valamennyien, azok is, a kiket eddig katonai szolgálatra gyengének találtak. A mohamedánok, a kik eddig a katonai szolgálat alól mentesek voltak, szintén tartoznak bevonulni.

György herceg betegsége.

Róma, február 12. György szerb herceg tegnapelőtt este ide érkezett és ma már el is utazott innen. A herceget harterzi sebesülése nagyon megviselte, nagyon szenvedőnek látszik és annyira el van gyengülve, hogy alig tud megállni a lábán. Két nappal itt időzéseként állandóan autóbusszal járt Mitralovics szerb követ tisztségében. A herceg se az udvarhoz, se a kormányhoz tartozó személyekkel nem tett látogatást.

Enver pasa a közös ellenségről.

Konstantinápoly. Egy magyar lapíró felkereste Enver pasát, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Az események kielégítenek. Ellenségeink közősek, a mi ügyünk igazságos és megfogjuk védeni közös jogainkat. Adja át jókívánságaimat nemzetének és a magyar hadseregnek. Végre egymásra találunk, a véletlen egyesített, remélem örökre.

Egyiptomot a görögökkel szeretné védetni Anglia.

Milano, február 12. A Giornale d'Italia-jelenti Szófiából: Anglia megismételte Görögországgal szemben ajánlatát arra vonatkozólag, hogy Egyiptom védelmében támogassa legalább egy hadtesttel. Ezért a támogatásért a következő kárpótlásokat ajánlotta föl Anglia:

— Siettem is panaszt tenni a rossz világítás miatt az első rendőrnél, de 6 guanyos nevetéssel az új hirdetőmenyt ajánlotta figyelmembe és kézi lámpájával mindjárt rá is világított egy ilyen hirdetőmenyre. Elolvastam. Istentemre mondom, nagyzerül! Ugy látszik, Párisban lassanként elveszítjük a fejünket. Az egész rendelet nyilván azért született meg, mert tíz hiszterikus ember állítólag Zeppelint látott tegnap a Champs de Mars fölött.

— Nos akkor remélhetőleg visszavonják hamarosan az egész rendelkezést, amint kívánok, hogy alaptalan jelentés okozta a kiadását — vétem.

— Reméljük... de biztos nem vagyok benne.

És ez a szkepticizmus csakugyan helyénvaló volt. A nyomozó sötétség máig sem vonult el Párisról. Nemcsak az utcán, a kirakatokban, hanem a magánlakásokban is úgy égnek a lámpák, mintha sűrű fátyol takarná fényüket. És a rendőrprefektúra parancsára a szürkület beálltától reggelig minden szoba ablakát kettős függőnyvel kell letakarni, vagy fatáblákkal fedni be, akár az udvarra, akár az utcára néznek az ablakok. Ha függöny, ablaktábla nincs, akkor kívülről kell megfelelő fényáthatatlan anyaggal elzárni az ablakokat. Üzletek, gyárak, még az órásműhelyek is a leghigorúbban szükséges mértékben kötelesek mérsékelni a világítást. Kirakatokban, kávéházi teraszokon egyáltalán nem éghetnek lámpák. A drákkói szigorral szóló rendelkezéseket a szajnai rendőrprefektus egyenesen elővigyázati intézkedéseknek mondja.

— Ez a rendelkezés annyira megváltoztatta az esti Páris képét, hogy máskor fényárban úszó utcáira nem is lehet ráismerni. Ugy a

Görögország megszállhatja katonailag Ciprus szigetét, valamint Chiosz- és Mithilane szigetét megtarthatja a bukaresti béke-terüzetainak őrségben tartása mellett. Görögország állítólag visszautasította az ajánlatot.

Stockholm, február 12. A Daily Newsnak jelentik Kairóból, hogy a törökök sokkal jobban harcolnak, mint gondolták és ezért lassu előnyomulásuk aligha lesz főtartóztatható. Jó forrásból jelentik, hogy Djemal pasa vezénylete alatt nagy török seregek nyomulnak előre a szuezi csatorna felé.

Stockholm, február 12. Bagdadból jelentik Konstantinápolyon át, hogy egy török hadoszlop, mely különféle banszülött törzsek katonáiból volt összeállítva és El Artavi felé nyomult előre, találkozott egy angol lovasscappattal. Az angolok nagy veszteségeket szenvedtek és kénytelenek voltak déffelé visszavonulni.

Híradás Przemyslből. Pugler József aradi borbély a háború elején bevonult ezredéhez és az északi harcterre került. Körülbelül négy hónap óta semmi hír nem jött tőle és aggóde felesége tudakozására a Vörös Kereszt Egylet értesítő irodájától azt a felvilágosítást kapta, hogy Pugler József — elesett. A szomorú hírt Puglerné nem akarta elküldeni és rendületlenül bizott abban, hogy férje életben van. Ma aztán örvendetes megerősítést kapta ennek a hírtnek. Zöld papírlapra nyomtatott könnyű Fliegerpostkartert hozott a posta Pugler Józsefné Anich-utca 9. számú lakására és a könnyű kis papírlapon Pugler József azt írja Przemyslből, hogy jól érzi magát, egészséges és nincs különösebb baja.

A moratóriumról. Mátyás Jenő aradi kereskedelmi és iparkamarai titkár „A moratórium nálunk és a külföldön” című munkájához megjelent az ötödik pótlék is, melyben az ötödik moratórium-rendeletről és az osztrák moratóriumról van szó. A pótfüzetben is részletes betűsoros tárgymutató kíséreti meg a tájékozódást.

Fekete Páris.

Néhány nap előtt közzéták C. A. Bratton nére írták a Vossische Zeitung munkatársának érdekes cikkét, amelyben a párisi viszonyokat írja le. Brattonnak ugyanis sikerült eljutnia Svájcban keresztül a francia fővárosba és ott január közepén néhány napot töltött el a francia háborús hangulatait, körülményeit tanulmányozva; Érdekes megfigyeléseiről folytatlag így számol be Bratton:

— Január 17-én este szállodai ismerősömmel egyik párisi barátja lakására tettünk látogatást. Nagyon megiepett, hogy a lépcsőházban és a folyosón a normális égőképességűk fényű lecsavart gázlámpák „világítottak” és ennek következtében a hatalmas épületben bizonytalan félhomály borított mindent. Még ebben a sötétben, amikor a lakásba lépve ott is pisztoló gázszilárd látnunk és azt észleltük, hogy az utcai ablakok vastagon be vannak függönyözve, hogy a halvány fénynek egyetlen sugárkaja se juthasson ki a szabadba. Ezenem, miután a ragyogóan kivilágított Berline emlékeztem, végtelenül kínosan éreztett ez a szomorú, gyászos félhomály és kíváncsian érdeklődtem: miért ez a takarékoság a világítással?

— Nem olvastam az utcán a házfalakra kitévesztett hirdetőmenyt? — kérdezte házigazdánk.

— Dehogy is olvastam — feleltem. — Hiszen olyan sötét van odakünn, hogy a kapubejáratot is alig találtuk meg.

— Magam is így jártam, amikor ma este haza jöttem — mondta szomorú mosollyal vendéglető gazdánk.

gyalogos, mint a kocsiközlekedés a minimálisan csökkent, mert csak az jár künn este, akinek feltétlenül muszáj. A párisiak korán sietnek most haza, vagy klubjaikba és a nagy kávéházak, drága éttermek époly üresek, mint maguk a nagy boulevardok, vagy a szegényes kis bouillonok (kisebb éttermek) és bistrok (borzincék). Az újságok egészen eldugott helyen, parányi betűkkel adtak hírt a meglepő, hogy ne mondjuk ferradalmi változást előidéző rendeletről. Egyes lapokban ugyan volt annyi bátorság is, hogy másnap azt közzétek olvasóikkal, hogy Páris képen a „kormányzóság” rendelése egyáltalán semmit nem változtatott. Épen ilyenit lehet 1915-ben az elkeseredett párisiakkal elhíttetni!

A hirtelen, váratlan és hihetetlen átváltozást az éjféli Páris ragyogó fényárjából a mélységes sötétségre keresztüléltem. Az első hatás valóságos pánik volt. Mindenki azt hitte, hogy egész Zeppelin-flotta jelenhetett meg Páris fölött. A rémület már olyan jelenségekben mutatkozott, hogy a kormány szükségesnek látta, hogy a késő éjszakai órákban megnyugtassa a közönséget. A Havas ügynökség éjjel egy órakor kommunikét adott ki, amelyben azt közölte, hogy a főváros közelében egyetlen Zeppelin sem mutatkozott és a rendelkezéssel a hatóság csak kísérletet akart tenni, hogy „szükség esetén miként válnak be a rendszabályok.” Ennek a hivatalos közlésnek nyilvánvalóan félrevezetés volt a célja: azt akarta elhíttetni, hogy a főváros teljes elzárásával erre az egy estére, január 17-re szól. A következő estéken persze tisztában voltak a valósággal a párisiak.

A francia hivatalos szervezetek hiányossága és tökéletlensége, amely a háboruban

London éjjeli klubjai.

(Az „erkölcsös” angolok erkölcselenszórakozásai.)

„Az Aradi Közlöny tudósításából.”

Egy berlini lap munkatársa írja Londondoból.

Van egy karakterisztikus különbség Berlin és London között. Berlinben az elsőrangú színházak komoly darabokat játszanak folyton fokozódó sikerrel; úgy, hogy a színházviszonyok semet majdnem teljes normálisak. Londonban a színházak, habár kizárólag a könnyű művészetnek hódolnak, folyton rosszabbul mennek, ezzel szemben azonban a több, mint könnyelmű szórakozóhelyek hallatlan fellendülésnek örvendenek. Ezen nem csak a népszerű háborús játékok gondolkodó közönség, amely a háborús híreket komoly időnként tartja.

London éjjeli élete még néhány év előtt is azzal tűnt ki, hogy nem existált. Éjjel után husz perccel megjelent a pazarult öltözött portás s minden restauránsban esengő hangon figyelmeztette a vendégeket:

Time, please, ladies and gentlemen!

És fél egykor minden nyilvános helyiséget könyörtelen szigorral bezártak. Ezután már csak a klubok maradtak, s melyek azonban kevés kivétellel nélkülöztek a bájos nőket s végül az ugynevezett éjjeli, vagy supper-klubok. Természetesen ezek nem voltak valami nagyon barátságos szórakozóhelyek. Valami fél tudat volt belőlük, valamennyi többé-kevésbé, inkább többé, mint kevésbé, piszkos ugy rendezésben, mint látogatóit illetőleg. Predetileg ezek az éjjeli klubok olyan embereket fogadtak magukba, a kik késő éjjelig dolgoztak: pincéereket, variété művészeket s hasonlókat, csakhamar azonban még vegyesebb lett a társaság. Hogy néha-néha forgatacsukat s a tréfa kedvéért egy-egy valódi gentlemán is megtekintette, az jellegét semmiesetre sem emeltes. Fancioitak itt az emberek és ittak, játszani ugyan

nem játszottak, de ezzel szemben igen könnyű hódításokat tehet az ember. Érthető, hogy a rendőrség szeretetteljes figyelmében részesítette s helyiségeket a látogatásával gyakran megtekintte.

Onthogy végül is a fiatal, vagyis a tisztasághoz szokott angoloknak kényelmetlen volt minden alkalommal Párisba utazni, ha tisztaságosan ki akarták táncolni és mulatni magukat, természetesen annak lehetőségével, hogy egy kevésbé-kevésbé ártatlanul, de jó társadalmi formák közt szórakozzanak. Így keletkezett azután két-három év előtt több előkelő éjjeli klub: a Murrays, The Fourhundred, The Lotus és a többi. Az élet ezekben a klubokban ugyanolyan, mint az európai fővárosok jobb társadalmi helyiségeiben, különböző Partia de dance-siban, csak hogy itt a félvilági életem kevésbé s kevésbé telakodó is. Ismeretlenséget látni nem lehetett, mindenki saját társaságával s az egy-egy szórakozás mellett, s a közönség pedig táncoltak és énekelték. A közönségnek háromtized része — a férfiak — a társaságból kerültek ki, kilenc tized része a színházból és variétéből, egy tized része pedig — tánchelyiségekből. A hangulat vidám volt, reggel négy óra tájban, ha már a whisky és bor éreztette hatását, gyakran lérmás is, de sohasem illetlen. Azt mondják, hogy a Lotusban néha megjelent a fiatal wales-i herceg is, aki pedig igazán nem lépked nagyatyja nyomdokaiban.

Égész London bődög volt, csak a vendéglősök s az erkölcsprédikátorok nem, de ellenállásuk hasztalan volt. Annyméhasztalan, hogy rövid idő múlva új éjjeli klubok keletkeztek, amelyek kevésbé ártatlanok voltak. Még a crabtree-klub elég tisztességes volt, frakk-kényezet nélkül, színészek és írók, vidám és bohém, de nagyon tisztességes. De azután jött a Saint Martin klub és a többiek, amelyeknek publicitása már egész más volt. Az arak: tisztok, a City kereskedői, politikusok, valamennyien duzzadó pénztárával s jól öltözve, de a hölgyek már nem voltak hölgyek s egyedül kosztümk volt kifogástalan.

Azután jött a háboru s vele együtt a tiltó rendelet: este tíz óra után nem szabad szemes italt kimérni. Ez a rendelet nemcsak a korosmákra és vendéglőkre vonatkozott, hanem durva kézzel belerúgt a londoni klubok szent zárkóztatásába. Ez a whiskyhez szokott angol torok számára nehéz falat volt, mert még az éjjeli klubokban is csak limonádét szolgáltak fel. De tudtak segíteni magukon. A bort és whiskyt fantasztikus árakkal néverték el, ép úgy, mint Párisban a Cabaret du Neantban a sört „friss halottá verték” név alatt kínálják. S miután a rendőrség a klubok kérését nem léphette át, az ellenőrzés majdnem lehetetlen volt. Az éjjeli klubok közönsége annyira megsaporodott, hogy a londoni lapok statisztikája szerint magában a Soho negyedben a háború kitörése óta 150 új éjjeli klubot alapítottak.

A Soho egy évszázaddal ezelőtt a város legelőkelőbb negyede volt, most épen az előkelőbbek: a székhántosok, hamiskartyások, kifőzők fanyája, a legrosszabb hűvű fertály. Piszkos, szűk utcák, rozoga házak, stampos utcát leányok; apacsok s kis, fényesen világított francia restauránsok ahová egyszer-egyszer kiváncsiságból a jobb társaságbeli angol is betéved. A törzsközönségük azonban a „sport”, a londoni életem vágyók mindenféle társadalmi osztályból s a legkülönbözőbb terjedelmű pénztárcákkal. Hogy ebben a városrészben hat hónap alatt 150 új éjjeli klub nyílt meg, az még Londonban is jelent valamit.

A dolog már botrányra fajult s a londoni sajtó felháborodásában valóssággal dühöngött különösen azért, mert ezek a klubok lettek a Mekkát az újdonsült angol tiszteknek. A lapok hasábjain apák, anyák, menyasszonyok siránkoznak a „sink of iniquity”, a Bünbarlangok miatt s borzalmas históriákat beszélnek el, hogy kifutott hölgyek mint eszesítják az ittas tisztok szebelle arany élgarattatásait, hogy aztán lopással védelve szarolhassák őket, mint cipelik őket lakásukra s aztán hamis jétkat kifosszják.

A Soho-kluboknak nincs moráljuk, de igenis van ezeknek a kis történeteknek s az az, hogy egy nép, amelynek tisztel ugyesólván kivétel nélkül piszkos szórakozásokat kergetnek, hogy kibeverjék a háboru teradalmait, vagy azokkal bucsuznak el a békés napoktól, kultura tekintetében hátrább áll annál, amelynek tisztjei klasszikus drámákkal, vagy német zenével szórakoznak.

Gesztenyelisztet keresnek. A tiszt keverésről szóló miniszteri rendelet tudvalevőleg megengedi, hogy a busa lisztet egyéb gabona lisztjével keverhessék. Szabad ezenkívül a buzalisztet a gesztenye lisztjével is keverni. A január elején kibocsátott rendelet s másként és pékek figyelmét a gesztenyelisztra terelte, mert ez a nagy láperőjén kívül nagyobb mennyiségű vizet is tud felvenni. A kereslet tehát megindult, hogy hol szerezhetnének be gesztenyelisztet. Rendes időben ez a legkisebb nehézségbe sem ütközik, mert Olaszországban nagy mennyiségben állítják azt elő. Most azonban Olaszország a gesztenyeliszt kivitelét betiltotta s csak a szárított gesztenye exportját engedélyezi. A beszerzés így költségesebb, mert a szárított gesztenyét előbb meg kell őrölni s csak azután használható fel. Érdekes, hogy alig egy hónap alatt a szárított gesztenye ára métermázsánként 4 fírával emelkedett, úgy, hogy ma már ennek ára 41 lira, amihez még 10 lira szállítási költség járul. A hazaiak azt állítják, hogy a gesztenyeliszt használata még így is gazdaságos.

annyszor mutatkozott már, a „sötétségi rendelet” végrehajtásánál is kitűnt. Az a óak elsőtitésüket egészen rendszerentlenül, egyik helyen így, másikon amugy hajtották végre. Az utcai forgalom sima lebonyolítására semmiféle intézkedés nem történt. Automobilon — ha mindjárt kisebb számban is, de változatlan sebességgel rohantak végig a sötét utcákon. A kerékpárosok lámpa nélkül karikáztak a kövezeten. A járókelők csak halálos aggodalmak közt merészkedhettek át az utcakeresztezéseknél egyik oldalról a másikra. Ilyen volt január 17 ének éjszakája, a sötétség és rémület éje.

Köcsin fölmentem a Montmartre magaslatára és lepillantottam a lábaimnál elterülő óriási városra. Nem jól mondtam: csak akartam lepillantani. Látni ugyanis nem láttam semmit. Homályos körvonalakat sem. Semmit. Csak itt köröttem a dombon égett néhány ablakban halvány fény. A lakók nyilván nem tudták a világítási tilalomról. Néhány egymástól távolos halványan derengő világosabb ködfolt jelezte az utcakeresztezések helyét. Ezeknek is csak az a hatásuk volt, hogy a közönség eső sötétséget még feketébbé tették.

Csak az érezhette át teljes tudattal, hogy mit jelent a január tizenhetedikéi rendelet Párisnak, aki ismerte a francia főváros ezelőtti éjszakáit. A latin városok éjszakai városok. Mennél délebbre jutunk, annál jobban nyulik bele az éjbe a nappal. Madridban még éjjel után egykor is vigan kiáltozók lapjaikat a rikkancsok. Párisban pedig az éjjel tizenegyétől fél kettőig terjedő időt ugy ismerte, mint „legjobb napi időt”. A közönség színes rajokban tódul a színházakból a nagy Café-ka és vendéglőbe. Hatalmas, vakító fénytömegek vetődnek föl a boulevardok porára, amely mint könnyed pokoli felhő szállong fényesen az

alatta özőnlő zajos, illatos, vidám és kacsogó világvárosi éjszaka bábéja fölött.

Hajnalhasadásig terjed a vidám élet, amely óráról-órára torróbb, fantasztikusabb, züllöttebb helyekre szorul. Egymásután telnek meg az excentrikus szórakozóhelyek: a „Halott patkány”, a „Holt ezamár”, a Café du Néant, a „Földalatti régiók kávéháza” és még egész sora a különös című mulatóknak. Most mindez a múlté. Ha az a néhány színház és variété, amely még egyáltalán előadást tart, kiottja lámpáit, a közönség legnagyobb része hazasiet. A montmartre-i mulatókban csatangolás a múlt mondái közé tartozik. Kútonben is sehol sem érsik annyira, hogy menyit kávéházi törsvendég és színházi habitus vonult be katonának, mint épen a montmartre-i dombon.

Az a bámulatos gyorsaság, amellyel a párisiak hozzászoknak az új helyzetekhez, olyan tulajdonság, amely érthetővé teszi a franciáknál gyakori kormányforma változásokat is. Így megszokta Páris hamarosan a sötétséget is. Sok párisi politikus, ujság és polgárember akad aki egész üdvös és észszerű intézkedésnek tartja Páris elsötétítését. Nem annyira azért, hogy a mérsékelt világosság ne szolgáljon a Zeppelineknek utmutatóul, hanem inkább azért, hogy — a német kémek ne működhessenek. A kémektől való rettegetés olyan betegesen belegyökeresedett a párisiak fantáziájába, hogy örömmel lemondanak drága éjszakai életükről, az utcák kivilágításáról, mindenről, csak hogy ezzel megakasszák a német kémek működését. Ez a kém-monomania valóságban komoly politikai betegsége a párisiaknak. Ez és sok egyéb a franciák szellemi nivójának pusztító dekadenciájára vall. És nekem volt is alkalmam bőven, hogy láthassam ennek a dekadenciának jeleit.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Éjféltől 12-től 1.ig.

Vasárnap d. u. Cserebogár, este Éjféltől operett.

Hétfő: Miss Cheba fellépte és nagy Cabaret.

Kedd: d. u. Szölke Pepi, este Miss Cheba fellépte és Cabaret.

Szerda: Jó éjt Muki.

Csütörtök: Itt először: Pollák és Vollák, bohózat.

Péntek: Pollák és Vollák.

Szombat: Bőregér, új betanulással.

* Éjféltől. Mint operettbemutatókra általában, ma este is megtelt az aradi színház. Az Éjféltől korban minden néző megtalálhatta azt, ami kedvére való: fejtehető állított komikus helyzeteket, félszeg tanárnak elegáns gaválerrá változását, láthatta Győzöt női csipkés nadrágban medvetáncot járni, itt-ott egy kis szentimentalizmust is, mindenkifelett azonban muzsikát, fülbemasszó, kedves muzsikát, lágy keringőket, pattogó néger dalokat, amelyek jó ideje huz már a cigány a kávéházakban. A közönség a legmelegebb fogadtatásban részesítette a darabot, amelyre nagy kedvvel s ambícióval készült a társaság, ami az előadásban is meglátáson. Egyes szerepeket a zúgó taps háromszor-négyszer is megisméltetett. A szereplőkről egyenként és összevéve a legjobbat mondhatjuk. Silvine szerepében a társulat új tagja, Szabó Mili mutatkozott be, aki mindjárt belépőjével rokonszenvet biztosított magának. Csinos, fiatal, a színpadon ügyesen mozog, hangja kellemes s tud vele bánni, legfőképp azonban szépen és jól táncol. A közönség sok tapssal hódolt neki. A társulat értékes tagot nyert vele. Patáky, mint mindig, ezúttal is gyönyörűen énekel, Borosnyai Kató kedves és bájos volt Paulette szerepében, Benkőné is sikereinek számát szaporította. Győző ismét bebizonyította, hogy egyik legnagyobb erőssége a színháznak, ugyyszólván nélkülözhetetlen, Barics Sámuel szerepében az első felvonásban kitűnő komikusnak, a másik kettőben nagyszerű bonvivánnak bizonyult. Igen nagy sikere volt a néger kettősnek, Kertésznek és Virág Lászlónak. Táncuk már akrobata-mutatványszámra mannek. Kertész, aki az Államtitkár urban és a Cilinderben próza szerepekben bizonyította be, hogy intelligens, jó megjelenésű és ügyes színész, ma tanúságát adta annak is, hogy kellemes hangja van, tánc tekintetében pedig Győzővel is vetekedik. Azt hisszük, rövid időn belül kedvence lesz a közönségnek. A sikert előmozdították Kiss Miklós és Polgár is. (Z. J.)

* Conan Doyle detektívdráma az Apollóban. (A sátn kutyája.) Az Apolló-színház ma este kezdte meg a Conan Doyle-ciklust, melynek bevezetőjéül „A sátn kutyája”-t, a híres angol regényíró egyik legizgalmasabb történetét választotta. Ma mindent ami angol, gyűlölnünk kellene, de Conan Doyle műveit mégis érdeklődéssel és szeretettel fogadta az aradi publikum, először, mert detektívdrámái nem tartoznak a nivótlan ponyvaregény-irodalomhoz, hanem a regényirodalom eredeti, nivós alkotásai azok, másodsorban pedig a nagy angol regényíró egyik legutóbbi regényében, amely aktuális tárgyánál fogva most az egész világon közközen forog, elbizakodott, telhetetlen hazája ellen fordult s ezzel Anglia ellenfeleit igazolta. Conan Doyle ma este bemutatott izgalmas detektívdrámájának is Sherlock Holmes, a fogalommal vált zseniális detektív a hőse. A nagyszerű detektív rendkívül idegizgató nyomozást végzősében a detektív olyan zseniális trükköket használ segítségük nyomozásánál, amilyenre egyszerű emberi észszel gondolni sem lehet. Megállapítható, hogy a Conan Doyle-ciklus állandóan a maihoz hasonló zsúfolt há-

zakat fog vonzani az Apollónak. Szombaton még A sátn kutyája megy. Az előadások pontosan fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

* A beismerés. (Szenzációs társadalmi dráma az Urániában.) Sikertelt bemutatója volt tegnap a színháznak. Egy társadalmi dráma került színre, melynek úgy témája, mint a cselekmények érdekes váltakozása ujszerűen, érdekesítően hatott a közönségre. Két főszereplő van, kiknek története párhuzamosan halad előre egymástól függve, de egymásról nem tudva, míg végül következik egy megkapó drámai fordulat a kibontakozás, mely megnyugtatólag hat a nézőkre. Egy ártatlan embert fognak el gyilkosság gyanúja alatt és őt csak egy asszony mentheti meg, ki azonban ezzel magát esetleg botrányba keverheti, félti jóhírnevét és fél férje haragjától. Lelkifurdalásai azonban nagyobbak féltelménél és végül megvallja kis hibáját. A gyanúsítottat felmentik és a férj örömmel bocsátja meg nejeit. A kiváló film főszerepeit a legnagyobb művészetel alakítják a legjobb drámai színészek.

* Tilosban... szenzációs vigjáték-száger az Uránia legközelebbi ujdonsága.

Átveszi a város a vízműveket.

(Megkapja a 300.000 korona letétbe helyezett időközi jövedelmeit. — Jegessy Károly dr. és Mandl Vilmos dr. nyilatkozatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 12.

A vízvezetési pör kuriai ítélete, mint azt most már lehet látni, Arad városának egyik nagy és nyomasztó kérdésében hozott kedvező megoldást. 1907. óta, amikor a nagy pör megindult, az a visszás helyzet állt be, hogy a vízvezeték-társaság sárgondnokság útján — mégis csak a város hatályaiban, de nem volt módja arra, hogy a vízvezeték a fejlődő Arad igényeinek megfelelően kiépítse, hogy a vízvezetékbe befolyó jövedelmekkel rendelkezessen. Akárhogyan is döntek el az első bíróságok ítéletei, az eredmény mindig az volt, hogy a zárlat a vízművekre főnállt és a város közönsége nem vehette birtokába azt, ami törvényszéki és táblai ítéletek alapján joggal megillette.

A Kuria döntésében Aradra tehát ez a legfontosabb és legnagyobb jelentőségű szempont, hogy a vízműveket végre városi tulajdonként birtokába veheti, még pedig birtokába veheti a pör megindulásáig visszamenő időponttól, tehát az 1907-től letétbe helyezett jövedelmekkel együtt. Ez a nyolcszáz ezer koronát meghaladó összeg lehetővé teszi, hogy a város a már régen szükségessé vált beruházásokat foganatosíthassa.

Varjassy Lajos polgármester már ma intézkedett, hogy minden előkészületet megtegyenek a vízművek átvételére. A kezelést és igazgatást és a vízművek egész fejlesztési programját megfelelően kidolgozzák és a legközelebbi napokban bizottsági tárgyalás alá veszik.

A városra ily eredményesen végződő pört évek óta sikerrel vezető Jegessy Károly dr. tiszti főügyész ma érkezett haza Budapestről és a kuriai ítéletről a következő felvilágosításokat adta munkatársunknak:

— Az ítélet lényege az, hogy a város közönségének tulajdonjogát 1907. november 30-tól kezdve megállapították a város közönsége javára és feljogosították, hogy a vízvezeték az 1907. november 30-iki óta befolyó zárlati jövedelmekkel együtt birtokba és szabad rendelkezése alá vegye. A vízvezetési-részvénytársaságot viszkonkeresetének leg-

nagyobb részével elutasították, a többire nézve újabb szakértői bizonyítás van rendelve.

Meggyőződésem szerint a város közönsége a legnagyobb valószínűség szerint egyáltalán nem lesz köteles még a megváltási áron felül fizetni, a legrosszabb esetben is aránylag igen csekély összeg lesz ez. Miután a Kuria csak egy tételre nézve, a jövedelemből az értékesítkenére vonatkozó tételek levonására nézve rendelt el szakértői bizonyítást, de viszont megállapította, hogy az értéktörlesztés levonásának helye van, csakis annak mennyisége és mérve felől óhajt szakértői felvilágosítást szerezni.

A pörnek következményeképp a város közönsége megkapja a vízvezetési művek időközi jövedelmeit, amelyek készpénzben körülbelül 750.000 koronát, anyagiakban körülbelül 800.000 koronát tesznek ki, ami körülbelül 300—400.000 koronával haladja felül a város közönségének a vízvezeték megváltási árában letétbe helyezett 1.238.000 korona utáni időközi kamatvesztéséget.

Egy kiváló aradi jogász a kuriai ítélet részletesebb megismerése után kijelentette munkatársunk előtt, hogy a döntés Arad városára nézve a lehető legkedvezőbb. Az új szakértői bizonyítástól a város közönségének egyáltalán nincs oka aggódnia, a város itt is a legkedvezőbb helyzetben van, minthogy a bizonyítás a vízmű-részvénytársaságot terheli és mint bizonyító fél, ő köteles a bizonyítás költségeit is viselni. Ez olyan tetemes összeget jelent, hogy a vízmű-társaság talán gondolkodóba esik, érdemes-e megkockáztatnia.

A bizonyítás különben is csak arra vezethet, amire már a törvényszék és a tábla ítélete is rámutatott, hogy Arad városa még tulajdonképpen tulajdonos a vízműveket. A Kuria ítélete egyszerre 800.000 koronához juttatja a várost, ami a mai körülmények és viszonyok között igazán örvendetes tény.

Mandl Vilmos dr., az angol vízmű-részvénytársaság képviselője, aki szintén hazatért már Budapestről, a következőket mondotta a Kuria ítéletéről:

— A Kuria feloldotta mindkét alsóbírósági ítéletnek azon kérdésekben hozott ítéletét, amely a pörös felek között vitás volt. A nem vitás kérdésekre nézve, mint például, hogy a város jogosítva van felmondani a hatvan év előtt és a művet megváltani, errenézve ki-mondotta, hogy a letétben lévő összeg kiadása ellenében a város a művet átveheti. De azt nem vontuk mi soha kétségbe, hogy a szerződészerű vételár lefizetése mellett a város átveheti a művet. Marad tehát az új eljárás tárgyának, ami eddig vitás volt, vagyis az 1.238.000 koronán felül 750.000 korona, amire nézve utasította a Kuria az első bíróságot, hogy a Kuria által elrendelt bizonyítást, ennek részleteit az ítéletben foglaltaknak foganatosítsa és akkor ugy ezekben a kérdésekben, vagyis a 750.000 korona tekintetében, mint a pör és a zárlati költségek kérdésében új ítélet hozzon. Ez az ítélet rendelkező része.

Az indokolásban kiemelendő az, hogy az a kijelentés történt, miszerint a Kuria nem zárkozhatik el annak kijelentése elől, hogy az iratokból nyert meggyőződése szerint nincs kizárva, hogy az eljárás szakértői bizottság, habár formailag kielégő volt megalakítva és tanácskozása ellen formai okokból nem emelhető kifogás, — a dolog érdemére nézve nem ugyan helytelen szándékkal, de esetleges tévedésből olyan számítási tényezőket vont bele a számításba, melyek oda nem valók és felvehetőek nem voltak. Ezért volt az új bizonyítás új szakértőkkel elrendelendő.

Csernovic kiűritésére készülnek az oroszok.

(Előőrseink Bukovina fővárosa előtt? — Orosz visszavonulás Lembergnek és a Mazuri tavaknál. — A lengyelországi második védelmi vonal előkészítése.)

Távirati tudósítás.

Bécs—Berlin, február 12.

Bukarest, február 10. A román lapok jelentik, hogy az osztrák-magyar csapatok előőrsei a franzen-thali erdőn át megérkeztek Csernovic elé. (Ezt a hírt más oldalról nem erősítették meg.)

Bukarest, február 12. Ideérkezett feltétlen hiteles híradás szerint tegnap Csernovicból megkezdtek az orosz kórházak és hivatalok elszállítását Oroszországba. A lakosság lázas izgalommal várja az osztrák és magyar csapatok bevonulását.

Raboltak a Csernovicból távozó oroszok.

Besztercze, február 12. Csernovicból, amely megtisztult, az ellenségtől, híre jött, hogy az oroszok a megszálló csapatok kivonulása előtt mintegy 400 rekvirált kocsi szállították el Oroszországba a rablott holmit, főleg a ruhaneműt. A csernoviciai ezt mindjárt jó jelnek tartották, de aztán minden kétséget eloszlatott bennük az, hogy az orosz katonaság kivonult a városból. Most már tudják, hogy katonáink óráról-órára közelednek s hogy közel áll a teljes felszabadulás pillanata. Hírek érkeztek arról is, hogy az oroszok Kolomeát is kiűritették.

Vilmos császár a keleti harctéren.

Berlin, február 12. A Wolff-ügynökség jelenté: Vilmos császár ismét a keleti hadszíntérré utazott.

Lemberget is kiűritik?

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik a haditudósítók:

— Azokhoz a már több oldalról felmerült híradásokhoz, amelyek Lembergnek az orosz uralom alól való közeli felszabadítását jelzik, most a következő elterjedt híresztelés csatlakozik: Egy kapitány, ki korábban a lembergi helyőrségnél teljesített szolgálatot, feleségének, aki ott maradt, minden pénzküldeményt az Unionbank és a Jelszalogbank lembergi fiókja által küld. Nemrég az Unionbank arról értesítette a kapitányt, hogy további átutalásokat nem teljesíthet, minthogy a lembergi pénztár hirtelenül beszüntette a fizetéseket. Az ottani parancsnokság falragaszokon közölte volna, hogy Lemberget stratégiai okokból ki kell űriteni.

Boroevics duklai harcainkról.

Bécs. Boroevics hadseregparancsnok a Zeit tudósítójának a következő nyilatkozatot tette:

— Az oroszokat immár az egész kárpáti fronton visszavetettük galíciai területre. Legutóbbi megerősített haderővel történt előretörésük is meghiúsultnak tekinthető, bár Dukla-szorost és a nyugatról hozzája tartozó két hágót még kezükben tartják. Hadseregünk az erdős hegytarajon tábori erődítményeket készített, amelyek a Magyarországra vezető néhány utat teljesen uralják és még rohammal sem vehetők be. Kétszer kísérel-

ték meg az oroszok ezeknek megszállását: január 26-ikán Lipnánál és február 3-ikán, 4-ikén a Kastellik magaslatoknál. Mindkét kísérletüket visszavertük. Lipnánál a ködöt felhasználták és csapatainkat a frontban és jobbszárnyban megtámadták. Erre közvetlen közelből gépfegyvertűzzel, puskatűzzel valóssággal lehaszáltuk őket, közel kétezer halottat, sebesültet vesztettek, 1800 orosz pedig fogságba esett. Kastellik magaslatokon sikerült a jobbszárnyon csapatainkat meglepni, katonáink azonban nyomban ellentámadásba mentek át és puskatuassal verték ki az erdőből az oroszokat. Összeomlott február 4-ikén az oroszoknak csapataink lépcsőzetes alakban készített fedezőkei ellen intézett rohamuk is. Előtte való nap egyenként lopózkodtak a magaslatokról a szemben fekvő völgybe, az éjszakát fedél és menedék nélkül töltötték. A hóviharbán félig megfagyva éhesen álltak a méter magas hóban golyózáporunk közepette. Drótsövényeinken százával pusztultak el s százak estek el golyóinktól, százával fagytak meg. Itt legalább ezeröt száz halottat vesztettek. Egy gyalogezred teljesen elpusztult. Foglyaink száma több mint ezer. A mikor az orosz tüzérség a gyalogság segítségére akart sietni, nehéz tarackjaink összelőtték. Tüzérségünk ellenoffenzívába lépett. Az oroszokat Kastellik magaslatoktól északra fekvő községből kiűzte. Gyalogságunk a szünetet hadállásainak kiépítésére használta fel. A legénység az innenső hegyháton készített menedék helyeken a hideg ellen nagyszerűen van védve.

Az oroszok csalódása Duklánál.

Bécs, február 12. Az orosz taktika az egész háború alatt az volt, hogyha valahol kudarc érte, a hosszú front más helyén kísérli meg az erőteljes offenzívát. Most, hogy Bukovinában elvesztette az ellenség a talajt a lába alól, a Dukla-szorosnál tesz folytonos kísérletet frontunk áttörésére. Azért választotta ezt a helyet, mert itt a terep nehézsége a legkisebb és mert egymás-mellett négy út vezet át a Kárpátokon. Az oroszok azonban csalódtak, amidőn azt hitték, hogy itt leggyöngébb a frontunk, mert olyan erőkre találtak, amelyek minden támadásuk megtörnek.

Bécs. A Reichspost haditudósítója írja: Duklánál bár csapataink kisebbségben vannak, három napja megállították az eddig egyre beljebb nyomuló ellenséget. Az orosz gyalogság tömeg-támadásokat intézven, borzalmas veszteségeket szenvedett. A megenyhült időjárás hullászapot hozott és a járványok ellen különleges intézkedések lettek szükségesek.

Keletporoszlországban is visszavonulnak az oroszok.

Rotterdam, február 12. A pétervári hivatalos jelentés szerint a németek Kelet-Poroszlországban igen nagy haderőket koncentrááltak. A németek itt offenzívába mentek át, különösen Wilkowszki és Lyck környéken. Ezekben a harcokban közep-németországi csapa-

tok vesznek részt. Az oroszok visszavonultak a Mazuri-tavak vonalától.

Stockholm, február 12. Az Aftonbladet írja: A keleti fronton folytatódnak a harcok a Schlessiuppa a (Memel melléktolyója) mellett. Erről az orosz kommunikók is szólnak, csak nem részletesen. Észak-Lengyelországban a Bzura és Ravka mellett heves harcok folynak, írja az orosz jelentés. A kommuniké azon része, mely a bukovinai harcokról szól, arra mutat, hogy az oroszok nagy bajban lehetnek. Az orosz csapatok, mondja a jelentés, főt a hegyvidéken az ellenségnek jelentékeny erők által intézett offenzívája ellen kénytelenek küzdeni.

Az orosz centrum megsemmisítése Varsónál.

GENE. Lacroix tábornok, a Temps katonai szakértője írja, hogy Lengyelországban nagy ütközet van folyamatban, amelynek kimenetele döntő betolyásu lehet az összes többi, meg az egyiptomi frontra nézve is. Kérdésesnek tartja, hogy a németek végcélja Varsó bevétele, inkább azt hiszi, hogy az orosz centrum megsemmisítéséről van szó, amely után a felszabadult erők hozzákezdhetnek a két szárny átkarolásához. Ez jó stratégiai, de a borzímowi ütközet meg nem veszett el egészen az oroszokra nézve, habár Mackensen tábornok óriási erőlködéseket tesz.

Páris. Itt igen nyugtalanítóan hat Hindenburg előtörése az orosz centrumra. A Temps előkészít Varsó kiűritésére és azt írja, hogy ilyen háborúban egy város elfoglalása jelentéktelen esemény.

Visszavonulás a Blonie-vonalra.

Pétervár. A Nowoje Vremja szerint a németek több helyütt áttörték az orosz állásokat. A Rjetsch egyik közlése már bejelenti az orosz centrum visszavonulását a Rawkától és az orosz seregek elhelyezkedését a Blonie-vonalon.

Orosz jelentések a kudarcokról.

Pétervár. A hivatalos jelentések főleg a németekre nézve oly dicsőséges borzímowi ütközettel foglalkoznak s azalig igyekeznek a közönséget megnyugtanni, hogy a németek ott oly súlyos veszteségeket szenvedtek, amelyekkel szemben eütnik az elért siker. Sochacew és Bohmow között a szövetségesek fölényes tüzérséget összpontosítottak, ép úgy Bohnowtól délre s e szakaszokon élénk tevékenységet folytatnak. A Ruszkija Wjedomoszti haditudósítója a Lengyelországban használt német ágyúk rettenetes hatását emeli ki, amelyek közül különösen a 28 centiméteres lövegek okoznak szörnyű pusztításokat. Az orosz lapok beismerik azt is, hogy a Lipno-Mlawa elleni orosz offenzíva, amely eleinte tettartózhatalannak látszott, megbénult. A Kárpátokban 170 kilométeres fronton folyik az ütközet s a Golos Moskwi azt jelenti, hogy a fél milliónyi osztrák-magyar hadsereg, amelyeket németekkel erősítettek meg, akcióba lépett, hogy Przemysit felszabadítsa. Orosz haditudósítók jelentik, hogy az utóbbi napokban óriási léghajók, nyilván Zeppelinek mutatkoztak Finnország és a balti provinciok felett. Bombát nem dobtak le.

ami arra mutat, hogy felderítő repülést végeztek.

A Kovno-brest-litovsk második védelmi vonal.

Berlin, február 12. A Nationalzeitung az orosz határról megbízható forrásból kapta a következő tudósítást:

Az orosz hadvezetés néhány ezer munkást toborzott, hogy a második védelmi vonalat az eddiginél nagyobb kiterjedésben erősítse meg. Különösen Kovno, Brest-Litovsk és Ivangorod erősítéseit fogják kiépíteni. Kovno és Brest-Litovsk hetvenöt angol mérföld területben teljesen el van zárva minden forgalomtól. Széles árkok ástak, amely előtt drótsóvénykerítést vertek le, aknamezőt helyeztek el és kis távolságokra nehéz ágyukat állítottak a földre.

Brest-Litovsk mellett osztrákot is létesítettek, amelyeknek segítségével a vár környékének legnagyobb részét rövid idő alatt árvízzel lehet elönteni. Valószínű, hogy az orosz sereg már nemsokára vissza fog vonulni erre a védelmi vonalra, de ez nem jelenti azt, mintha a nagy bizalom Nikolajevics Miklós nagyherceg fővezér és Russkij tábornok iránt a népből megingott volna. Nem egyéb mesebeszédnél az a híresztelés, hogy a nagyherceget megfosztják a fővezérségtől, az azonban igaz, hogy a cár nimbusza a háború óta nagyon esőkent, mert az orosz nép látja, hogy az uralkodó gyenge ember, sokat akar ugyan, de tehetetlen. Semmi jele sincs annak, hogy az orosz nép beleunt volna a háborúba. Aszudvarnál egy kis békepárt van, a melynek azonban nincs befolyása. A békepárthoz tartozik a cárné is, de nem hallgatnak rá, az orosz nép pedig bizalmatlan iránta, mert a német asszonyt látja benne. Az orosz birodalom egész területén sok új katonát képeznek ki, felfegyverzésük azonban nagyon fogyatékos.

A lengyelországi nagy harcok.

Kopenhága, február 12. Pétervárról jelentik: A február 9-én reggel kiadott orosz jelentések a lengyelországi harcokról csak jelentéktelen csatározásokat említene, amelyek azonban mint nagy győzelmek vannak feltüntetve. Így például Kamionnál, Skierniewicótől keletre az oroszok állítólag elfoglaltak egy pozíciót, amelyről maguk is azt jelentik, hogy csak öt tiszt és háromszázötven katona védte. Megállapítható magából a jelentésből, hogy az állítólag fontos pozíció nem más, mint a kamioni temető, melynek birtokáért már február 7-ike óta küzdöttek az oroszok. Maga a város még most is a németek birtokában van. Borzímow és Vola Sidlowiecka közt, ahonnan az oroszok már szintén többször jelentettek győzelmet, még mindig folyik az ekkeseredett harc január 31-ike óta és talán napokig fognak itt egymással szemben állani az ellenfelek.

Hága, február 12. Az az ütközet, a mely most van teljes erejével kialakulóban 35-40 mérföld távolságra Varsótól — mint a Daily Mail jelenti — az egész háborúnak egyik leg-hatalmasabb és legvéresebb fejtete. Valamennyi katonai szakértő itt megegyezik abban, hogy az a német erő, a mely itt felvonult, erőteljes formációjában mindent fölülmul, a mit eddig a világtörténelem ismer. Nem egészen 11 kilométer fronton nyolcvanezer főnyi gyalogságot sorakoztattak fel a németek falax formájában és gyalogságukat száz tüzerűekkel, tehát hatszáz ágyúval támogatják. A macedóniai falax óta hasonló dolgot még nem láttak. A macedóniai falax tizenhat ember mélységű volt, a németeké csak nyolc, vagy tíz — írja a

Daily Mail legutóbbi száma — de sokkal több katonája van, mint az ókori háborúk hasonló alakulatainak. Ha kifejődnek rajvonalba, hetven kilométer szélességű frontot foglalna el. Természetesen ennek a seregnek a mozgása valamivel lassabb, de az ereje és a nyomása sokkal súlyosabb.

A hatalmas német oszlop felfejlődése január 29-én kezdődött meg, a mikor négy német ezred szuronytámadással elfoglalta a lövészárkokat Borzímow közelében, a mely helység körül már hét hete dúlnak a legnagyobb harcok. Éjszaka az oroszok visszavették ezeket az árkokat és így váltostak napról-napra a helyi sikerek. Január 30-án a németek még nagyobb erővel támadtak és több lövészárkokat foglaltak el. A harc éjjel-nappal szakadatlanul folyik ezen a területen és mindkét részről rettenetes erőfeszítéssel igyekeznek az elfoglalt és megnyert pozíciókat megtartani. A határozás német ágyú szakadatlanul ontja lövegeit, úgy hogy az orosz lövegek szuronytámadásra kénytelenek inkább a katonákat, mert így akarják azt elérni, hogy a német csapatok közvetlen közelében megszüntessék a német ágyúk akcióját, a mely így német katonaságot is találja.

Döntésről természetesen szó sem lehet. A helyzet képe óráról órára változik, olyan kis helységek, mint Vola Schidlowka, néhány mérföldnyire Bollmowtól, többször cseréltek gazdát és az angol lapok azt írják, hogy az oroszoknak össze kell szedni minden erejüket, hogy a németeket föltartóztassák Bollmow, Borzímow és Sochacew irányából. Az oroszok Sochacew közelében — pétervári jelentés szerint — egy ízben a Bzurát is átlépték. A németek mindent felülmuló hősiességgel törnek előre, hogy Varsó sorsát megpecsételjék.

Két napi menetre Varsótól

(Az oroszok utolsó tartalékjai. — A lengyel főváros ostromának lehetőségei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 12.

Moraht órnagy, a Berliner Tageblatt katonai szakértője írja:

A legnagyobb feszültséggel tekintünk a Visztulától nyugatra lévő harctérre. A legfelsőbb hadvezetés közlései a keleti harctérről egyre szűkszavúbbak lesznek. Német sajtóság, hogy nehéz munkánál, a melyhez a legjobban megfeszített akarattal és kötelességérzettel készülnek, hallgatnak. A mi hadvezéreink a tettek emberei és a tettek emberévé neveitek minden német katonát. Ott künn most nincs rá idő és kedv, hogy sok szóval terjeszkedjenek ki azokra a döntő harcokra, a melyek előtt állanak. A legfelsőbb hadur épen visszatért a keleti harctérről. Bizonyára megmutatták neki, hogy minden el van készülve.

Még két rövid napi menetre vagyunk Varsótól és a Visztulának Ivangorodon keresztülfutó vonalától. Lengyelországban küzdő frontunk déli szárnya még távolabbra van az Ivangorod-Sandomir folyóvonaltól. Késlelteti Tarnawól keletre a Dunajecnél és a Bialánál lévő orosz front. A csapatok kifejődésének, ha nem akar felesleges véráldozatokra vezetni, bizonyos szélességgel kell bírnia, számolnia kell az ellenség tüzelésének hatásával és kezdetben laza vonalakból csak később kell rohamra zárkóznia. Behavazott erdei utak és hegyszakadékok a tömegek csapatmozdulatait csak szűk úthálózatra korlátozzák. De utaktikával a védekező fél mai fegyvereinek hatása

mellett nem lehet eredményt elérni. Minthogy az orosz hadvezetés a kárpáti harcokban ilyen eszközökhöz nyúl, ebből felismerhető kényszerhelyzete, amelyben más helyen való gyors áttöréssel akarja késleltetőleg befolyásolni a keleti előnyomulást Déli-, Közép- és Észak-Lengyelországban. Később ki fog derülni, hogy a fontosabb kárpáti szorosokért folyó ekkeseredett harcok a legnagyobb követelményeket állították a német-osztrák-magyar csapatok elé. Éppen ezért a lépésben haladó sikert már igen nagy értékűnek kell elismernünk. A szövetségesek nyomása az oroszok galíciai frontjára tovább tart, előrehalad és a távolból hat. És amint ez befolyásolja Lengyelországban és Galiciában az összhelyzetet, éppen így megfordítva is, könnyíti ennek munkáját a szívósan előrehaladó német-osztrák harcfront Varsótól nyugatra és Radom területén.

Hogy mikor fog sikerülni a szakaszonkénti keresztüldolgozásból és részleges támadásokból az orosz teraperősítéseket egyidejűleg döntő áttöréssel átmenni, aggodalmas feszültséggel ezt fontolgatják most a nyugati szövetségesek. Az orosz főhadiszálláson talán egész helyesen becsülik meg az ellentállás tartamát. Az az eszme, hogy a német hadsereget Varsótól nyugatra átteleltessék, nem létezik többé. Ebben a pillanatban az a fontos kérdés, hová irányítsák az utolsó tartalékokat, hol lehet a Visztulán való átkelést a leghatásosabban védelmezni — és hogy mi történjék azután. Magát Varsót nem lehet stratégiaiag egyedül tekinteni. Jelentőségét csak a folyósizisztémán való fekvése adja meg, amely hatalmas természetes védelmet jelent.

A történelmi várháromszöget, Serosk-Novo-georgievsk-Varsót csak mint összefüggő egészet lehet tekinteni. Taktikai sikereket az egyes várak ellen is lehet kivívni. De a hadvezér stratégiája a helyi támadás sikerén vagy balsikerén át keresztül tekint a nagy egészre. Maga Varsó a Visztula szakaszért folyó küzdelemnek előterében áll. A város falai és sáncai már kemény küzdelmeket látott. 1656-ban svédekkel szövetséges brandenburgi csapatok Praga-nak, Varsó keleti elővárosának területén harcoltak János Kázmér lengyel hadserege ellen. A svéd XII. Károly 1702-ben hódítóként vonult be Varsó városába. Francia tábornokok (Davout és Murat) 1806-ban foglalták el. És megint közvetlenül Praga előtt harcolt egymással 1831-ben egy orosz és lengyel hadsereg. Hinderburg nyugat felől közeledik és előnyomulásának ereje orosz jövendőlések szerint a Blone-Grodzisk közt lévő erős tábori állásoknál, amelyek bal szárnya Nadarzhinog hajolhat vissza, fogja kiállani a próbát. Ez a harcszintér kerék harminc kilométerre van a varsói Visztula-hídtól nyugatra.

Varsó negyvennyolc kilométernyi körzeti várától a képzett szakértők nem ismerik el mindannyian, hogy alkalmas nagyobb sereg befogadására. A kettős erődvonálnak nem tulajdonítanak nagyobb erősséget, kiemelik, hogy nincs páncélzata. De az erődök erősségébe vetett hitet ez a háború annyira megingatta, hogy jobb, ha az ember nem jósolgat. Hiszen megéltük, hogy a legnagyobb nyugati várak és erődítmények annyira magasított építkezéseit egyszerűen elfújtuk. De Varsónak, mint várnak egy fogyatékoságát már most ki lehet emelni: ez az, hogy az erődvonalt nagyon közel van ahhoz, amit védenie kell: a Visztula hidjához. Csak a Varsóért magáért folyó harc fogja megmutatni, hogy az állandó védműveket a köztük létesített közművekkel lényegesen megerősítették-e.

Elpusztítja Anglia amerikai fegyverszállítmányait.

(Elkészültek a blokádra. — Tiltakozások a semleges lobogóval visszaélés ellen. — Elkerültek a semleges hajók Angliát.)

Távírási tudósítás.

Berlin, február 12.

Erzberger képviselő, a német birodalmi gyűlés kiváló tagja, aki a háboru kiterése óta a német birodalmi tengerészetben szolgál, nagyérdekű cikket közöl a Tag mai számában Anglia készülő elzárásáról, a melyet német tengeralattjáró hajók fognak végrehajtani. Kifejti, hogy a német blokád nem rémitgetés, hanem keserű valóság, a mit a fejlemények be fognak bizonyítani. Ennek a hónapnak második felében az egész világ meg fog róla győződni, hogy a háboru napjaiban a német birodalom többé nem szóval, hanem tettekkel fogja a német nép legsajátabb érdekeit megoltalmazni.

A blokád elrendekése nem zárja ki azt, hogy a német kormány a semleges államok jogosult kívánságaival szemben előzékenységet tanúsítson, a mennyiben ez az eljárás nem koekázthatja a hadviselés célját. A német blokád semmi szán alatt sem fogja sérteni a semleges államok érdekeit, ellenben, a hol csak éri, kárt fog okozni a hadviselő ellenségnek.

Ha az Egyesült-Államokból kiinduló légszállítványokat a német tengeralattjáró hajók könyörtelenül el fogják pusztítani, abban senki sem láthatja a nemzetközi jogok sérelmét. Ami azt a kérdést illeti, hogy a blokád eredményes lesz-e, feltétlen biztosíték nincs arra, hogy február 18-tól fogva egyetlen hajó sem érheti el többé az angol partot, de az az egy bizonyos, hogy a német blokád nagyon hatásos lesz. Kezesség erre a német tengerészeti hivatal és az admirális legujabban kiadott rendelkezése.

Semleges államok tiltakozása lobogójuk felhasználása ellen.

Kopenhága, február 12. A Berlingske Tidende közli: A dán hajóskörök úgy vélekednek, hogy Angliának a lobogóval való visszaélése a semleges hajókra nézve sokkal végzetesebbé válhatik, mint a minő a német tengeralattjárók blokádja és általános az a felfogás, hogy Anglia ezzel az eljárásával csak a németek célját segíti elő. Ha ugyanis tévedések fordulnak elő, akkor a semleges hajók messze elkerültek a háborus területnek nyilvánított brit vizeket s így Anglia maga fogja magát elszigetelni minden összeköttetéstől.

Hága, február 12. A Courantnak táviratozzák Newyorkból, hogy az európai kikötők felé induló amerikai hajók biztosítási tételét aránytalanul felemelték, mert az amerikai hajóskörök nagy veszedelmet látnak a saját hajókra nézve abban, hogy angol hajók amerikai lobogót tűznek ki. Az amerikai hajóstársaságok sürgetik a washingtoni kormányt, hogy jelentse ki Londonban, hogy helyteleníti ezt az eljárást.

Athén, február 12. Az angol vizek blokádjára vonatkozó német jegyzékre válaszolva a görög kormány kifejezte azt a reményét, hogy Anglia nem fog visszaélni a semlegeségi zászlóval. A görög kormány kifejezte azt a meggyőződését, hogy a görög kereskedelmi tengerészet továbbra is élvezni fogja azokat a garanciákat, a melyek a nemzetközi jog alapján a nyílt tengeren, valamint a nem effektíve blokkírozott partokon való hajózásról szóló londoni szerződés alapján megilletik.

Az első menekülés idegen lobogó alatt.

Amsterdam, február 12. A lapok jelentik Ymuidenből: A Laertes angol gőzös kapitánya jelenti, hogy az U 2. tengeralattjáró naszád a támadás előtt jelt adott neki a megállásra. A kapitány nem követte a jeladást. A gőzösön nem volt lobogó, a naszád az első jeladásnál kitűzte a hollandi lobogót, állítása szerint a hajón tartózkodó semlegesek nevezetesen a négerrek és kínaiak védelmére. A Laertes a semleges lobogó alatt eljutott a hollandi partokhoz.

Anglia flotta készülődésével február 18-ra.

Hága, február 12. Londonból ideérkezett német hírlapok azt mondják, hogy angol tengerészeti körökben különféle híresztelések terjedtek el az angol admirálisnak a február 18-án kezdődő tengeralatti háborura vonatkozó nagy készülődéseiről. Mondják, hogy Middlesborough, Hull, Yarmouth kikötőknél, Themsetorkolatnál és Liverpool előtt torpedóuzók egy-egy külön osztálya fog állandó cirkálószolgálatot teljesíteni. Az Ir-tengerre és a csatornára két-két torpedóuzó osztályt szánnak, a németalföldi tengerpart mentén pedig cirkálóhajóraj fogja az őrszolgálatot ellátni. Összesen száznál több torpedónaszád és torpedóuzó fog állandó felderítő szolgálatot teljesíteni.

Nem tiltakoznak a német blokádnyilatkozat ellen.

Páris, február 12. Francia lapok Romából arról értesülnek, hogy Olaszország a német blokádnyilatkozat ellen nem fog tiltakozni.

Athén, február 12. A görög kormány az angol vizek blokádjára vonatkozó német jegyzékre adott válasza köszönetet mond a közlésért és azt a reményt fejezi ki, hogy Anglia nem fogja a semleges lobogókat használni. Meg van győződve a görög kormány, hogy a görög kereskedelmi tengerészet továbbra is részesülni fog a nemzetközi jognak és a londoni szerződésnek garanciáiban, a melyek a nyílt tengeren és a nem ténylegesen blokkált partok mentén való semleges hajózást megilletik.

Kalózkodás a semleges zászlóval.

Kopenhága. A kormány félhivatalos orgonuma, a Politiken ellene fordul annak az angol felfogásnak, hogy a semleges országok zászlóinak használata, mint hadicsel megengedett dolog. Ami — írja — a 17. és 18. században hadicselnek számított, az a 20. században végzetes következményekkel járhat. Hamár a semleges lobogó sem nyújt védelmet, akkor már igazán nincs határa ebben a pusztító háboruban a bizonytalanságnak és pusztításnak.

Anglia a német kereskedelem ellen.

London. Az alsóházban Asquith miniszterelnök közölte, hogy a kormány a hadiszabályok megsértésének viszonzásául, élesebb rendelkezéseket tervez a német kereskedelem ellen.

Lefoglalt amerikai hajó.

Amsterdam. A Wilhelmina gőzös lefoglalása nagyfontosságú, mert amerikai hajó, amelyet Amerikában raktak meg, Németországban élő amerikai állampolgároknak szállított élelmiszereket.

Végét járja az oroszok offenzívája.

(A sikertelen áttörési kísérletek. — A szárnyharok jelentősége.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 12.

Egyre sikeresebben alakuló kárpáti harcainkról a Pester Lloyd katonai szakértője a következőket írja:

— Az erők elosztása az északkeleti harc-téren ez év kezdetén lényegesen megváltozott. Eredetileg, körülbelül november közepén, mikor a német-osztrák-magyar offenzíva Orosz-Lengyelországban megindult, mindkét főerő a Visztula felső és alsó folyásánál volt koncentráva és itt is maradt addig, míg megtörtént a döntés és az oroszok visszavonulásukat és ezzel egyidejűleg erők ujracsoportosítását meg nem kezdték. Az oroszok a német-osztrák-magyar csapatoknak Varsó ellen irányuló heves támadása következtében kényszerülve voltak rá, hogy Orosz-Lengyelországban minden sikerről lemondjanak és hogy a defenzívába való átmenés folytán tejszabadult erőiket megszállták fel.

Erre következett azután a Krakó elleni híres előrenyomulás, amely limanowai nagy győzelmünkkel végződött és ez véget vetett az oroszoknak nyugat felé irányuló összes törekvéseinek.

Limanowai győzelmünk után komoly fenyegettek az oroszok déli szárnyát, mert csapataink Przemysl felé is előrenyomultak és elérték már a Sanok-Liskó területet. Ez a helyzet az oroszokra nézve nagyon kritikus volt, mert ha sikerült volna Przemyslt elérnünk, ezzel nemcsak a vár védőseregét szabadítottuk volna fel, hanem a Nyugat-Galicában küzdő orosz erőknek közvetlen visszavonulási útja is el lett volna vágva. Az oroszok azonban épen az Orosz-Lengyelországban felszabadult erőkkel jelentékenyen megerősítették VIII. hadseregüket és ezzel támadásunkat, illetve átkarolásunkat megakadályozták. Ettől az időtől kezdve — december végétől — az oroszok minden offenzív tevékenységüket a szárnyakra fordították és főleg arra törekedtek, hogy frontjuknak északon az Északi-tengerig, délen a román határig való meghosszabbításával szárnyalják túl a szövetséges német-osztrák-magyar erőket. Ezt a törekvést, illetőleg az oroszoknak új tervét semmi esetre sem szabad azonban az ő kezdeményezésükre vissza vezetni, mert megveretve nem voltak abban a helyzetben, hogy kezdeményezőleg járjanak el, hanem magatartásukat és törekvéseit csak a mi hadműveleteinkhez való hozzá simulásnak kell tekinteni, mert a limanowai esete kényszerítette őket arra az ujracsoportosításra, a mely az utolsó hét eseményei, különösen pedig bukovinai nagy sikereink folytán máris meg-hiusultnak tekinthető.

A kárpáti orosz offenzíva eredetileg az alappondolattal indult meg, hogy legelőször a külső szárnyon, azaz Bukovinában keresik a döntést és ezután egyre beljebb nyugat felé gyakorolnak nyomást, hogy ezáltal lassan felhengereljék csapataink déli szárnyát. Az oroszoknak ez a terve azonban teljesen meghiúsult, mert csapatokat Bukovinában nemcsak megvertük, de nagy visszavonulásra is kényszerítettük. Most megint fellépett ugyanaz a jelenség, mint annakidején a Varsó felé vezető harcokban. Amíg az oroszok tartották magukat, senki sem beszélt Krakó elleni offenzíváról. Abban a pillanatban azonban, amikor Lodz elesett, az összes orosz és az ententehez tar-

tozó ujságok rögtön a Krakó elleni nagy ofenzíváról irtak. Épen így történik most, amikor ezek az ujságok az oroszoknak Zboró-Mezőlaborcz területén megindított nagy áttörési kísérletéről kezdenek írni.

A helyzet azonban egészen más, mert az oroszok nem gondoltak addig frontunk áttörésére, amíg reményük volt rá, hogy Bukovina felől átkarolhatnak. Most, hogy ez a tervük meghiúsult, segédeszközök után nyúlnak és megpróbálnak gyenge helyet találni frontunkon, hogy ott áttörésre vállalkozzanak. Természetes, hogy elsősorban a Dukla-szorosra gondoltak, mert a terep számukra itt okozza a legkisebb nehézségeket, és ezenkívül itt egymás mellett négy út áll rendelkezésükre, s ezért itt vethetik haroba a legnagyobb erőket.

De napok óta hiába kísérik meg az oroszok, hogy az uzsoki szorosról nyugatra előbbre jussanak, ezzel szemben csapataink a szorosról keletre állandóan tért nyernek előre, különösen pedig Bukovinában.

Azt hisszük, hogy úgy a Kárpátokban, mint Kelet-Poroszországban az oroszok eljutottak offenzív erejük végéhez és nincs messze az idő, amikor megint új orosz tervről fogunk hallani.

Varjassy polgármester a hadügyminiszterhez.

(Nem válaszolnak a katonai katasztrófák. — Három újabb megbetegedés kiütéses tifuszban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 12.

A kiütéses tifuszjárvány az utolsó két napon mintha csökkent volna. Újabb megbetegedések a város területén nem fordultak elő és a polgárság már azt remélhette, hogy sikerült végre gátat vetni a járvány tovább terjedésének. Annál jogosabb volt ez a remény, mert Varjassy Lajos polgármester a törvényhatóság szerdai közgyűlésén bejelentette, hogy a legérélyesebb intézkedések foganatosítását fogja követelni, valamint Károlyi Gyula gróf kormánybiztosnak aradi utja és szerzett tapasztalatairól mondott kijelentései is mindenkiben a megnyugvás érzetét kelthették. Az elmúlt napokban azonban sajnálattal győződtek meg Arad város lakói arról, hogy még mindig nem lehetett foganatosítani azokat a szigorú rendszabályokat, melyeket a polgármester és vele együtt a város egész közönsége sürgősen óhajt. A járvány nem szűnt meg és ha az utóbbi napokban nem is szedett újabb áldozatokat, a mai napon ismét hárommal szaporodott azoknak száma, akik kiütéses tifuszban betegedtek meg. Két újabb megbetegedés a Korszth-utcai laktanyában történt, azoknál a beteg katonáknál, akiket a múlt héten szállítottak Aradra s akinek Aradon való elhelyezését kénytelen-kelletlen fogadták el a városi hatóságok. A harmadik megbetegedés a Fürj-utcai iskolában megfigyelés végett elhelyezett katonák között fordult elő. A járvány három újabb betegét beszállították a honvédküszár-laktanyában lévő karanténba.

Tudvalevőleg Varjassy Lajos polgármester táviratban és telefonon is sürgette a temesvári hadtestparancsnokságnál a vár teljes lezárását. A sürgetések ellenére ezt a rendkívül szükségesnek mutakozó intézkedést a mai napig még nem rendelte el a hadtestparancsnokság és így a polgármester ma táviratilag magához Krobotin hadügyminiszterhez fordult, akitől a legsürgősebben kéri, hogy tekintettel a város egész lakosságának érdekeire, a lehető

leggyorsabban intézkedjék a vár teljes elzárása felől. Hihetőleg a hadügyminiszter meghallgatja a város jogos kívánságát és végre megszünteti a mai állapotot.

H I R E K.

Anyagyilkos királyi ügyész.

(Az elmebeteg rettentő tette.)

Távirati tudósítás.

Budapest, február 12.

A fővárosban ma borzalmas és megrázó anyagyilkosság történt. Egy elmebeteg ember fojtotta meg édesanyját örülési rohamában.

Csorba Lajos dr. kaposvári királyi ügyészt édes anyja felhozta Kaposvárról Budapestre, hogy itt idegbetegségét gyógyíttassa. Amikor az orvosok az ügyészt megvizsgálták, a téboly tüneteit észlelték és ezért a Schwarzer-intézetbe szállítását rendelték. Délután anyjával kikocsizott a beteg ember, aki kocsikázás közben eltűnt. Este Pannonia-szállodában megszállt és anyját, aki odajött, örületében pusztá kézzel megfojtotta.

Az anyagyilkos ügyészt négy nap előtt hozta fel anyja, özvegy Csorba Edéné, született Krizsanics Gizella Budapestre. Csorba dr. hetek óta a hivatalban is dühöngött és most a Batizialvy-szanatóriumban, ahol megvizsgálták, azt mondták, hogy közveszélyes örült és elmeegógyintézetbe szállítandó. Az ügyész nős ember és négy gyermeke van.

Holnap akarták a Schwarzer-intézetben elhelyezni. Délután kikocsizott anyjával és egy üzletben vásárolni akart. Vásárlás közben eltűnt, de este nyolc órakor a Pannoniában szobát bérelt és telefonon odahívta az anyját. A szerencsétlen nőnek iszonyu küzdelme lehetett fiával, akit ezalatt az orvos egy ápolóval a portásnál várt. A portásnak éppen fel kellett menni, hogy vigyázzon az ügyészre, amikor Csorba dr. lejött és nyugodtan jó estét kívánva elment. Az első rendőrt megszólította és elmondta, hogy megölte anyját, kísérelje a főkapitányságra. Ezalatt az orvos mit sem sejtve felment a szállodai szobába, ahol Csorbánét megfojtva találta.

Rendelkezési állományba

helyezett alispán.

(Kolozsvármegye izgalmas közigazgatási ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Kolozsvár, február 12.

Kolozsvármegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén váratlan és élénk konsternációt keltő bejelentést tett Bethlen Ödön gróf kormánybiztos. Közölte a bizottsággal, hogy Dózsa Endre es. és kir. kamarás, alispánt rendelkezési állományba helyezte, helyettesítésével megbízva Csizsár Gyula főjegyzőt.

— A napirend előtt van — így szól a kormánybiztos — egy bejelenteni valóm. — Az 1912. évi 63. t. c. 4. szakasza alapján törvényes jogomnál fogva szükségesnek láttam, hogy Dózsa Endre alispán urat rendelkezési állományba helyezzem. Ezt bejelentem; vita tárgyát nem képezheti. Az alispáni hivatal vezetésével Csizsár Gyula főjegyző urat bizom meg.

A törvény tudvalevőleg rendkívüli hatáskörrel ruházta föl a vármegye élére állított kormánybiztosot s az 1912. LXIII. t. c. 4. szakasza az, amely erre az esetre ráillik. Eszerint: ... azt az alkalmazottat, akit a kormánybiztos a reá bízandó feladat teljesítésére nem talál alkalmasnak, rendelkezési állományba helyezheti. Tizenöt nap alatt a határozat birtokán kívül megfelelőbbé lehet.

Kétségtelen, hogy az intézkedés a törvény e passzusának alapján történt. Illetékes helyen szerzett információ alapján jelenthetjük, hogy az alispán rendelkezési állományba helyezése a katonai előfogatok kiszolgáltatása körül tanúsított késedelmes eljárás miatt történt.

Dózsa Endre alispán a következő rövid nyilatkozatot tette az izgalmas ügyben:

— A rendelkezési állományba helyezésről szóló kormánybiztosi határozatot három nappal ezelőtt kézhez vettem s azonnal feleltem a belügyminiszterhez. E pillanatban többet nem mondhatok, bizom benne, hogy a megindítandó vizsgálat nekem fog igazat adni.

— Krobotin a királynál. Bécsből jelentik: Krobotin hadügyminiszter ma délelőtt audiencián jelent meg a királynál.

— Bízalom a kormányban. Selmechányáról jelentik: A város közgyűlése e hó kilencedikén hozsájárult Abauj-megye ismeretes határozatához, azzal, hogy teljes bizalommal van a haza sorsát e nehéz időkben hazafias eréllyel intéző kormány iránt.

— Az aradi pénzügyintézetek osztalékai. Az Aradi Központi Takarékpénztár és az Aradi Általános Takarékpénztár február 21-én tartják ez évi közgyűléseiket. Mind a két intézetnél 8-8 koronás osztalékot hoznak javaslatba a tavalyi 10 koronával szemben.

— A Népirodából. Az aradi Népiroda ezután kedden és esütörtökön délután 4-6 óráig, vasárnap délelőtt 9-11 óráig tart hivatalos órákat.

— Kiutasított spanyol követ. Hagabó jelentik: A Reuter ügynökség jelenti, hogy a mexikói spanyol követet huszonnégy órán beül való távozásra szólították fel.

— Dr. Tolnay János alapítványra folyt: Tárnoki Miklós 10 korona, Bing Gyula 100 korona, Bing Rezső 100 korona, Bing Hugó 100 korona, Várkonyi Kálmán dr. 40 korona, Seidner Bernátné 10 korona, özvegy Bing Edéné és Bing János 30 korona, Lemberger Alfréd és neje 20 korona, Lemberger Armin és neje 20 korona, Wallfisch Armin és neje 50 korona; mai kimutatás szerint 480 korona; legutóbb kimutatva 975 korona, összesen 1455 korona. További adományok Deutsch Andorhoz küldhetők.

— Onkéntes adományok a Magyar Nemzeti alkalmából behívottak családtagjai részére. Weisz Lajos 5 korona, Siketnéma intézet tanári kara 26 korona, Neuman Testvérek-cég tisztviselői kara 100 korona, M. kir. aradi népfőlköls őrszázad altisztjei és legénysége 54 korona 50 fillér, Osztrák-Magyar Bank aradi fiókja február havi adománya 55 korona, dr. Grossmann Alfrédné Tolnai János ravatalára szánt koszoru megváltása címén 20 korona, Leichter Lipótné 5 korona.

— Nyakvédő, vagy repülőgép? Rotterdamból jelentik: Az angol admirális az angol selyemgyárakban nagymennyiségű selymet rendelt, a lapok állítása szerint nyakvédőknek a matrózok számára. Itt azt hiszik, hogy a selyemre repülőgépek gyártásához van szükség, amelyekben nagy a hiány.

— Kényszeríthető-e a vevő hadiliszt vásárlására? Győről jelentik: A győri liszt-kereskedők küldöttségileg jelentek meg a rendőrkapitánynál, akit arra kértek, ne minősítse kihágásnak azt az eljárásukat, ha finom liszt vételénél arra készítetik a vásárlót, hogy háromszor annyi hadilisztet is vegyen. A küldöttség tagjai előtt a rendőrkapitány kijelentette, hogy ebben az ügyben csakvéleményt fog kérni a győri kereskedelmi és iparkamarától. Az iparkamara érdekes válasza most érkezett meg a rendőrséghoz és a következőképpen ad elvi direktívát:

— Vevő a fennálló rendelkezések értelmében a kereskedelem nézőpontjából kötelezhető arra, hogy egy kilogramm finom liszt vételénél ugyancsak egy kilogramm közöltisztát és legalább három kilogramm kenyérszemeset vásároljon. A malmok ugyanis 100 kilogramm búzából legfeljebb 58—60 kilogramm lisztet állítanak elő s ebből 15 kilogramm finom, 25 kilogramm közös és 48—50 kilogramm kenyérlisztet tartoznak előállítani a kereskedelem, vagy közvetlenül a fogyasztó közönség részére csakis ilyen arányokban forgalomba hozni. Tehát a kereskedő joggal hátrahagyja azt a kérdésszerűt a vevőkönöztségére és azéért, hogy csak közöltisztát vásároljon azonos arányban való tekintettel.

— Alapítvány Singer János dr. emlékeztérére. A tragikus véget ért Singer János dr. emlékeztetésére tisztelettel alapítványt létesítettek, amelynek keretében évente egy száz anyagi viszonyok hiánya mellett egyes öregségi, vagy gyermekek számára adják ki. Az alapítvány céljaira újabb adakoztak: Werner Miksa dr. 20 korona, Pa- és témpariakolai tartalékkórház vezetője: Kasa Győzőné 10 korona, Salacz Dezőné 10 korona, Graur Viktor dr. 10 korona, Kristyó hadnagy 10 korona. Az adományok, amelyek hírlapilag nyugdíjaztatnak, dr. Koppich Jakabné címére (Assaloz-Sándor-utca 10. sz.) küldendők.

— Dél-tyróliak egy irodentista ellen. Bécsből jelentik: A dél-tyróli „Lega dei Contadini” volt elnöke, Bosetti tridenti patrius a mozgósítások Olaszországba menekült s ott azóta intenzív monarchia-ellenes agitációt fejt ki. Olaszország több városában beszédet tartott, amelyekben Dél-tyróli parasztjai nevében jelentette ki, hogy Olaszországgal egyesülésre vágyunk. E beszédek indították arra a dél-tyróli Rovereto kerület földműveseit, hogy „Il sentimento nazionale” cím alatt egy kiáltványban tiltakozzanak s olasz jellegű kidomborítás mellett kijelenték, hogy hátrahagyják a kiáltványt, amelyet négyezren írtak alá, átadták a hatóságnak, hogy mint a lakosság hűségének jelét juttassák el legfelsőbb helyre.

— Gondoskodás a megvakult katonákról. Budapestről jelentik: A miniszterelnöki palotában Tisza István gróf elnöklésével értekezlet volt a szemük világát vesztett katonák érdekében. Tisza megnyitójában kijelentette, hogy elérkezettnek látja az időt a megvakult katonák sorsának enyhítésére. A megvakultak ellátása állami feladat, de amíg elkerülnek ennek az ideje, addig szükség van a társadalom anyagi és erkölcsi támogatására. Több felszólalás után megállapodtak abban, hogy Budapesten, Zágrábban és Kolozsváron kórházakat jelölnek ki, melyekben gyógykezelné, gondozni és kiképezni fogják a megvakultakat.

— Elítélt szökevény hadifoglyok. Münchenből jelentik. Az itteni haditörvényszék Leon Fossey francia káplárt és Louis Hennon közlegényt, akik a müncheni fogolytáborból megszöktek, kilenc, illetve nyolc havi fogházza ítélt.

— Román ruzszofil ujság a kozákokról. A bukaresti ruzszofil lap: a „Dinmreata” — amint ő maga írja — szükségét érzi, hogy oroszbarátainak bukovinai üzelméről az alábbi vallomást tegye:

— Akárkinék is dolga volt a kozákokkal, tudja, hogy minden kozák lop. Meglehet, hogy parancs van arra, hogy ne tegye, s imde ő nem tágit e szokástól. Különösen a tegyverek, telefonok stb. utáni házkutatások alkalmával nem mulasztják el a kozákok, hogy az arany- és ezüstműsüket, kanalakat, villákat, gyűrűket, órákat, általában az értéktárgyakat magukkal vigyák. A hatóságoknál erre vonatkozólag nagyon sok panaszt tesznek. Az udvarokból továbbá sertéseket és szárnyasokat lopnak, vágómarhát ritkábban, mivel ezeket nehezebb eldugni és szállítani. Kevésbé gyakoriak a rablótámadások. Sok embert az uton állítanak meg, átvizsgálják ruháikat és az órán kívül még a talált készpénzt is elveszik tőlük. Nagyon gyakran elveszik a járókelőtől a dohányt is. A szegény nép még többet szenved azonban a zakvirálás, mint a lopás által. Egy szekeret két lóval a bukovinai falukban már nem lehet többé találni... Az oroszok által elkövetett gyilkosságokról csak egy esetben tudnak, amiképpen egy tanítónőt a lakásán a kozákok agyonszúrtak. Bántalmazásokat és erőszakot az oroszok csakis itt az állapotban követnek el. (Amde mivel az oroszok minden kínálkozó alkalommal megittasodnak, így a bántalmazások és erőszak vételek napirenden vannak.)

— Halálozások. Özvegy Rajkay Józsefné Wagner Paulina ma délután 78 éves korában elhunyt. Temetése a Deák Ferenc-utca 19a. számú házból vasárnap délután fél háromkor lesz. Az elhunytat két leánya: özv. Balla Alajosné és Solymosán Illésné és a Balla, Solymosán, Rottár családok gyászolják. — Id. Vidéki Ferenc nyugalmazott máv. főkeaus 84 éves korában ma reggel elhunyt. Temetése a Dező-utca 10. számú házból szombadon délután 4 órakor lesz. Felesége, gyermekei és nagy rokonság gyászolják. — Novotny Ferenc 38 éves korában Gyulán, ahol katonai szolgálatot teljesített, elhunyt. Felesége és nagy rokonság gyászolja. Holttestét Gyuláról Aradra hozzák és itt az alsó temetőben holnap délután fél 4 órakor temetik el.

— Ötven éves korig minden orvos behívható. A hivatalos lap mai száma közli a m. kir. minisztérium rendelkezését a polgári orvosoknak a katonai megfigyelő kórházakban személyes szolgálatra való berendeléséről. A m. kir. minisztérium a hadiszolgáltatásokról szóló 1912: LXVIII. t.-c. 4. szakasza alapján a honvédelmi minisztérium felhatalmazza, hogy a katonai megfigyelő kórházakban teljesítendő orvosi szolgálatra bármely munkaképes, a férfinemhez tartozó, életének ötvenedik évét még be nem töltött polgári orvost kirendelhesse. E rendelkezés kibeküldésének napján lép életbe.

— Harmincezer „Magyar Tisztán” van eddig forgalomban és naponta százszámra érkeznek megrendelések az Országos Hadsegélyező Bizottság Jelvény-osztályához (Budapest, Képviselőház), aki ezeket a történelmi érdekességű ezüst gyűrűket és érmekeket forgalomba hozza. A nagy sikernek titka, hogy e tárgyak, melyeket a Magyarok Nagyasszonya képmása és Csernoch János biboros-hercegprímás jelmondata: „Nagyasszonyunk hazánk reménye” ékesít, teljesen elűtnek a háborús cikkek sablonjától, mert nemes fémből készültek és az ötvös-művészet igazi remekei. A vevő pedig csak 3 koronás kiadással nemesen önmagának szerez örömet, hanem a hadsegélyezés nemes céljait is támogatja.

— Nem tanácsos túlzott árakat követelni a fővárosi kereskedőknek. Budapestről jelentik: A fővárosi rendőrség egész sereg aránytalan drága árakat követelő kereskedőket ítél el mostanában. Egy tartalékos hadnagy a Szalay és Barta cégnél egy selyem nyakkendőt vásárolt, a mely rendes körülmények között 1 koronába került s 5 koronát fizettek érte. A IV. kerületi kapitányság erre a cég főnökét, Klaudus Lörcsét 50 koronára ítélte. Az ügyészi megbízott megfelelőbbézte az ítéletet, mire a főkapitány 400 koronára emelte fel a büntetést s ezt a belügyminiszter is helybenhagyta. Glass Artur muzeumköruti kereskedő egy főhadnagynak 12 koronáért adott el egy hátizsákot, amelynek az ára 7 korona. A IV. kerületi kapitányság 200 koronára ítélte s a büntetést a főkapitányság is helybenhagyta. Stein Rudolf fuvaros 1 korona 20 fillért kért egy szénszállításért, a melynek díja 66 fillér. A fuvarost 80 koronára ítélték. Molnár Rzsó kolozsvári réti fűszeres 4 koronáért adta a szőlőnna kilóját. A X. kerületi kapitányság 40 koronára ítélte s a főkapitányság is helybenhagyta az ítéletet.

— Megégett aggastyán. Lápunk mai számában megírtuk, hogy milyen súlyos baleset érte tegnap este Dobró Demeter vagyoni aradi földesgazdát. Az aggastyán olajos méceszel kezében végigvágódott a földön és a lángra lobbant olaj súlyos égési sebeket ejtett a testén. A szerencsétlenség után azonnal be szállították a kórházba, de sebei olyan súlyosak voltak, hogy az orvosi tudomány sem menthette meg az életnek az öreg embert. Dobró Demeter ma hajnalban a kórházban meghalt.

— Lilleben német színház játszik. Frankfurtból jelentik: Február végén egyik német színház megkezdte tizennégy napos vendéglátását Lille-ben. Felváltva operákat és drámákat fognak játszani s belépődíjat nem szednek.

— Szalonna szállítása a hadseregnek. A cs. és kir. hadügyminisztérium nagy mennyiségű szalonna szállítására hirdet pályázatot a hó 18-iki lejáráttal. A feltételek megláthatók az Aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál a hivatalos órák alatt.

— A városiigeti tartalék-kórház vezetősége köszönetet mond a következő úrhölgyeknek: uszonna-adományaiért: Özv. Fábrián Lászlóné, Szalay Antalné és Polonkay Andrásné.

— Kérem. Mivel a tanítóképző-kórházban nagyon sok a tüdőgyulladásos beteg, felkéri az igentisztelt közönséget a vezetőség, hogy citrom, narancs, cukor, tea adományokkal pártolja a szegény beteg katonákat. A beteg katonák nevében előre köszöni a vezetőség.

— Ügyvédi irodák b. figyelembe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendelkezésben előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szökés az aradi törvényszéki fogházból. Az aradi kir. ügyészség fogházából ma délután megszökött egy fiatalkorú rab. A fogoly, aki lopás miatt volt elítélve, délután a törvényszéki épület folyosóján foglalatokodott s onnan sikerült neki az örök figyelmét kijátszva megugrania. A rendőrség már nyomában van a szökevénynek.

Fog-Krém

KALODONI
Szájvíz

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1915. évi február 13-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Ejfélkor 12-től 1-ig.

Nagy operette 3 felvonásban.

Kezdet este 7/8 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudayné Székely Endre.

NYILTTER.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércokoporsó gyára és temetésrendező vállalata.

Hazánkért.

Özv. Novotny Ferencné a saját, ugy-szintén az alólírottak nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja, a forrón szeretett és felejthetetlen jó férj, testvér, sógor, unokaöccs, rokon és jóbarát

Novotny Ferencnek,

f. évi február hó 11-én reggel 6 órakor, életének 36-ik, zavartalan boldog házasságának 7-ik évében, rövid szenvedés után történt jobbélre szenderültét.

A boldogult kedves halott földi maradványai előzetesen Gyulán történt be-szentelés után Aradra elszállítva, f. hó 13-án d. u. 7/4 órakor fognak az alsó te-mető halottas csarnokában újlag tartandó be-szentelés után az ugyanottani családi sírban az örök nyugalomnak átadatni.

Az engesztelő gyászmise áldozat a boldogult lelki üdvéért február 18-án d. e. 9 órakor fog a főútsz. Minorita-tyák szentegyházában az egek Urának bemu-tattatni.

Drága emlékét mindenkör kegyelettel fogják megőrizni!

Arad, 1915. február hó 12-én.

Biebert Péterné szül. Novotny Karolina, Novotny Rezső, édes testvérek. Özv. Jung Ferencné szül. Bayer Borbála, nagymama, Manics Ferenc és neje szül. Tatar Ida, Biebert Péter, Novotny Rezsőné szül. Schneider Margit, Barna János és neje szül. Manics Jozefin, Manics Gyula és neje szül. Galla Paulina, Manics Flórián és neje szül. Szabó Ju-lianna, Vandracsák Ignác és neje szül. Schönfeld Mariska, sógor és sógoróné. Özv. Vandracsák ká-rolyné szül. Tokár Jozefin, mint anyós és nevelő anyja. Mayer Ferenc, Mayer Jozefin, Mayer Regina, unokatestvére és húgai, ugy-szintén számos más ro-kon, ismerős és jóbarát nevében is. 121

Özv. Vidéki Ferencné szül. Párlán Anna mint hitves, a maga ugy az alólírot-tak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomoruan jelenti a felejthetetlen jó férj, szerető édesapa, após, nagypapa rokon és jóbarát

Id. Vidéki Ferencz

nyug. máv. főkalauz

f. évi február hó 12-én, reggel 7/6 órakor, életének 84-ik s boldog házasságuk 55-ik évében hosszas szenvedés után a Minden-ható rendelkezéséhez képest történt gyá-szos elhunytát.

Az istenben boldogult földi maradvá-nyai f. hó 13-án d. u. 4 órakor fognak a Dezső-utca 19. sz. saját házából a róm. kath. egyház szertartásai szerint a hely-beli felső temetőben örök nyugalomra he-lyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 18-án d. e. 8 órakor fog a helybeli főútsz. Minorita-tyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Legyen a hant könnyű kiszemvedett porai felett!

Arad, 1915. február hó 12-én.

Id. Vidéki Ferenc, Vidéki Gusztáv, Vidéki Nándor, gyermekei. Id. Vidéki Ferencné szül. Schambree Karolin, Vidéki Nándorné szül. Doda Hermina, me-nei. Merényi Ferenc, Merényi Gábor, Merényi Ká-roly, Vidéki Beika, Vidéki Gábris, Vidéki Nándor, Vidéki Gusztáv, Vidéki Elvira, Vidéki Ernő, unokái.

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrásy-fér 19. Telefon nappal: 37. Éjtel: 738.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércokoporsó gyára és temetés rendező vállalata.

Özv. Balla Alajosné szül. Rajkay Ilona és Solymosán Ilésné szül. Rajkay Iza-bella, ugy a maguk, mint az alólírottak nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy forrón szeretett édesanyjuk

Özv. Rajkay Józsefné szül. Wagner Paulina,

folyó évi február 12-én, délután 2 órakor, életének 78-ik évében, hosszas szenvedés után jobbélre szenderült.

A boldogult hült tetemei február 14-én, délután fél 3 órakor fognak Deák Ferenc-utca 19/a számú házban a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint be-szenteltetni és a helybeli felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise-áldozat a bol-dogult lelki üdvéért február hó 19-én reg-geli 8 órakor fog a főútsz. Minorita-tyák templomában az egek Urának be-mutatattatni.

Áldott legyen emlékezte!

Arad, 1915. február hó 12-én.

Solymosán Ilés veje. Rottár Sándorné, Balla Tuli, Balla Irón, Balla József, Török Lajosné, Balla Ferenc, Solymosán László, Solymosán Erzsike, Solymosán Magda unokái. Rottár Sándor unokavő. Id. Rottár Sándor, Rottár Magda, Rottár Józsi, Rottár Béla dédunokák.

APOLLO
SZÍNHÁZ

Nagy detektív sláger műsor.
Főszerepben: Sherlock Holmes.

Február hó 12-én pénteken és február hó 13-án szombaton.

Jobbra En, balra O

kacagtató vigjáték 3 felvonásban.

Kizárólag joggal.

Először:

„Conan Doyle“ ciklus első szenzációja

A sátán kutyája

detektív dráma 3 felvonásban.

A darab főszereplői: Hannu Weise, Fiederich Kühne és Alvin Neuski a Sherlock Holmes szerepét kreálja.

Az előadások pontosan 1/25, 6, 1/28 és 9 órakor kezdődnek és nem foly-tatólagosak!

Tilosban...

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, csinos kivitel-ben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JOZSEF FOHERCEG-UT 22. SZAM.

SIROLIN "Roche"

imellbetegségek, szamárhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegsége a sirolin használata jelentékenyen oszlokkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Hapható minden gyógy-szertárban ára 4 Korona.

Meghívó.

Az Aradi Általános Takarékpénztár Részvénytársaság
 folyó évi február hó 21-én vasárnap délelőtt 11 órakor az Aradi
 Kereskedők Köre nagytermében tartja

III. rendes közgyűlést

a melyre az intézet t. részvényesei meghívottnak.

Tárgyszorokzat

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az 1914. évi zárószámítások előterjesztése, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és a felmenítvány megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére.
 3. Az igazgatóság hat tagjának, a választmány tagjainak és a felügyelő bizottság tagjainak megválasztása.
- Azon részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, megveselkedjenek részvényeiket az alapszabályok értelmében f. évi február 20-án déli 12 óráig az intézet pénztáránál letétbe helyezni.
- Arad, 1915. február 10.

Az igazgatóság.

Vagyon. Mérlektábla 1914. december 31-én. Teher.

Pénztár készlet	41512.40	Részvénytörzs	500000
Állás pénzügyi eszközök	103096.75	Utánvételek	300.00
Váltótárca	1250475.75	Betétek:	
Folyószámlái adók és hadikölcsön előlegek	24326.35	takarékpénztári könyvekre folyószámlái betétek és letétek	740768.48
Előlegek értékpapírokra	5321	Visszeszámított váltók	99963.20
Értékpapírok			145008.51
K 9000.— u. é. 4% magy. kor. jár. 4 70	6800	Hitelezők:	
K 2400.— n. é. 4 1/2%-os magy. jár. kölcsön 4 78	1872	hadikölcsönökre felvett lombard egyéb hitelezők	101892.20
K 13000.— n. é. 6%-os hadikölcsön 4 97	12610	Fel nem vett osztalék	480
24 db Magyar József Hitelbank konv. ny. k. 4 140	3360	Hátralékos tőkeamatadó	1628.19
Berendezés (leírás után)	5800	Előre felvett kamatok	17161.91
		Nyereség:	
		Athozat a múlt évről	1967.06
		Folyó évi nyereség	35247.18
	1674340.82		37114.24
			1674340.82

Arad, 1914. december 31-én.

Farago Rezső s. k. Igazgató.

Lakatos Aladár s. k. Ugy.

Az igazgatóság:

Hegyi Albert s. k.
Frad Fülöp s. k.

Brandelaz Henrik s. k.
Kopitok Zsigmond s. k.

Domán Sándor s. k.
Dr. Szechenyi Vilmos s. k.

A jelen mérlegszámlát megvizsgálta, rendbenlévőnek találta és az igazgatóság által előterjesztett nyereség-felosztási javaslatához mindenben hozzájárul: 415

A felügyelő-bizottság:

Kneffel Lajos s. k. elnök.

Molzeisen József s. k.

Kaufmann Lajos s. k. t. u. biz. tagok.

Moer Armin s. k.

57—915. éln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 2004. éln. szám alatt elrendelte, hogy a loosztályozások alkalmával nyilvántartási lappal ellátott lovak ezen minőségét a marhalevelek jegyzet rovataiban azok kiállítására alkalmával fel kell tüntetni, még pedig úgy, hogy a nyilvántartásba vett lovak ebből minősége a marhalevelek felső részére vezetendő „Hadi szolgálatra nyilvántartva” szövegű jegyzettel s a nyilvántartó lap számával jeleztesse. Elrendelte továbbá, hogy minden nyilvántartó lappal ellátott lo után a tulajdonjog igazolására mindig külön marhalevél állíttassék ki, amihez képest tehát oly lóbírtokosok, kiknek közös marhalevéllel bíró több lova van, a nyilvántartó lapokkal bíró lovakra vonatkozó külön marhalevél kiállítására a lent előírt nyilvántartási záradék alkalmazása céljából a marhalevél kezelő előtt 15 napon belül megjelenni tartoznak, míg oly lóbírtokosok, kik nyilvántartásba vett lovakra nézve külön marhalevéllel már rendelkeznek, csupán ezen utóbbi célból (t. i. a nyilvántartási záradéknak a marhalevélre vezetése végett) kötelesek a marhalevél kezelőnél jelentkezni.

Hasonló kötelezettség áll fenn akkor is, ha valamely nyilvántartó lappal ellátott lo ezen minősége egy későbbi osztályozás alkalmával megszűnik, vagy ha a nyilvántartó lap a polgármester által bevontatott és ez okokból a nyilvántartási záradék törzése válik szükségessé. A törlésnek a záradék áthuzásával kell történnie és ezt a marhalevél kezelőnek „töröltem” szöveggel és névalírással kell tanúsítania.

Az osztályozó bizottság által nyilvántartásba vett oly lovak birtokosai, kik az illető lovakra vonatkozó marhalevél birtokában még nincsennek, minden oly esetben, midőn marhalevél kiállításának szükségessége áll be, a marhalevél kezelőnek lovak nyilvántartott voltát bejelenteni és a nyilvántartó lapot előmutatni tartoznak. Az ezen rendelkezésben a lovak marhaleveleire vonatkozólag tett rendelkezések az öszvérek, öszvér-szamarak és szamarak marhaleveleire is érvényesek.

Az a birtokos, aki ezen rendelkezésben előírt marhalevél váltási, illetőleg bejelentési kötelezettségnek nem felel meg, kihágást követ el

s 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 15 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Felhívom ennél fogva azon lóbírtokosokat, akiknek lovak nyilvántartási lappal vannak ellátva, hogy azok marhaleveleit 15 nap alatt a megfelelő eljárás végett a marhalevél kezelőnél bemutatassák, mert ellen esetben ellenük a kihágási eljárás folyamatba fog tétetni.

Arad, 1915. január hó 27-én.

Green, főkapitány.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözőknek figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Reklámszöveg tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkekét.

266—1915. pm.

Felhívár.

A sebesült török bajtársaink gondozására alakult Vörös Félhold Egyesület testvéri szónattal fordul a magyar társadalomhoz, nemes munkájában, melyet a Vörös Kerest mintájára folytat, a mi segítségünket is kér.

E felhívás meleg érzést, testvéri készséget kell, hogy ébresszen a magyar társadalomban, mert egy célért és egy ellenség ellen harcolunk egy lélekkel: a mi győzelmeink, az ő győzelmeik, az ő dicsőségeik és szenvedésük egyuttal a miénk is. Gondoljunk az ügyünkért és

érettünk harcoló és sebesült távoli török bajtársakra és adakozunk a Vörös Félhold irgalmas céljaira.

Felkérem a város áldozatkész községét, hogy ezen nemes célra saánt adományait hozzám juttatni sziveskedjék.

Arad, 1915. január 14-én.

Varjassy Lajos, polgármester.

A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítottunk

ha a befűtésnél

olcsó

alágyujtásra való papírt

használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért ez

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

A szépségápolás titka a használandó szépítő szerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Videki pénzügyintézethez főkönyvelő

kerestetik,

a ki a vezérigazgató helyettesítésére is alkalmas

Román nyelv tudása kívánatos.

Ajánlatok „Főkönyvelő” jellegére a kiadóhivatalba küldendők.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Baross-park kioskjában modern és kényelmes kávéház és büfével ellátott helyiségeket rendeztem be, ahol kávéházi italok és ételek állandóan mérsékelt áráért szolgáltatnak ki.

A helyiségekben egész napon át szabad a bemenet, kivéve ha a jégpálya nyitva van.

Üjságok nagy választékban rendelkezésre állnak. Szívós partifogást kér kitűnő listezéssel.

Geller Samu,

KÁVÉZS.

Villany olcsóbb, mint a petroleum!

Villamos világítási berendezéseket jutányosan eszközöl

Koch Dániel

villanszerelő Arad,
Deák Ferenc-utca 42. sz.

Eladok és veszek

Burgonyát,
Tarhonyát,
Szalonnát,
Disznósirt,
Szalmát,
Takarmányröpát
métermázsánként és
waggontételekben

Kalmár Endre Arad,
Asztalos-S.- és Ghorin-utca
sarkok terményüzlet.

Telefon 1025.

vagy főrrő kávézóban oldattal esetleg kávé előzetesen egy kőmő-ter légréte 20 gr. kávé szeméttel.)

Ezek előbb bocsátás, után kötelezőleg elandelen, a város területén lévő nyilvános helyek u. m. szállodák, szálloda, vendégházok, kávéházak, kávéházak, cukrászdák, vendéglők, kocsmák, pálinkamérések, összes helyiségeknek valamint konyhai helyek állandó szigorú tisztántartását az összes felsorolt nyilvános helyek, valamint a személyszállító eszközök, lovasut, békások, 5%-os karból oldattal mártott seprővel naponként legkelebb kétszer kiapraszt, kifúcsok, ajtófogók, fellepő fogók, 5%-os karból oldattal naponként többszöri lemosását, felsorolt nyilvános helyek és személyszállító eszközök székének, ülésének naponta több ízben való letisztítását. Meghagyom a borbély és fodrász üzletek, valamint a nyilvános fürdők tulajdonosainak, hogy helyiségeket, illetve eszközöket, fejtők, kefék, tisztántartásáról fertőtlenítéséről, a helyiségek naponként többszöri kiaprasztásáról gyakori felaurolásáról gondoskodjanak; a gyárak iparvállalatok tulajdonosainak, hogy a munkatermek, étkező-helyiségek, ruházatok tisztántartásáról a mozgósítható tulajdonosoknak, hogy a nézőtér és mellék-helyiségek, a kifúcsok, fogók 5%-os karból oldattal való fertőtlenítéséről, szék, padok, stb. alapos letisztításáról, a helyiségek naponkénti kiaprasztásáról személyes felelősségük mellett gondoskodjanak.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a 208700/VII. d. B. M. körrendelet értelmében a kiütéses typhus minden esete, ugyancsak minden olyan eset, amely erre gyanusnak látszik, a hatóságok nyomban bejelentendő. Köteles ennélfogva mindenki a gyanus megbetegedést előzőleg, távbeszélőn, vagy írásban (lev. lapon) akár a városi orvosi hivatalnak, akár a rendőrkapitányoságnak, tudomására jutás után azonnal bejelentni.

Ezen hirdetemény összes meghagyásával a legszigorubb pontossággal teljesítendő; azok betartását közegelmel állandóan ellenőriztetni fogom, s minden mulasztást, hanyagságot, az 1878. XIV. tcz. 7. §-a alapján a legnagyobb szigorral fogok büntetni.

Arad, 1915. február 8.

Green Nádor
főkapitány.

105—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

A Magyar Királyi Belügyminis-teriumnak 11609—1915. számú rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy Németországba csak olyan utlevéllel lehet kiutazni, a mely utlevéllel 1914. október hó 1-je után lett kiállítva, fénykép-pel és rendőrhatalósági igazolással van ellátva.

Az 1914. október 1 előtt kiállított és Németországba szóló ut-levélek nem érvényesek.

Arad, 1915. február 12.

Green
főkapitány.

3394—1915.

Hirdetmény.

Értesítjük Arad sz. kir. város közönségét, hogy a Nagyméltó-ságu m. kir. kereskedelemügyi minis-ter folyó évi február hó 3-án, 7061—IV—1915. sz. rendeletével Arad sz. kir. város területére a folyó évi január hó 5-én 913. szám alatt kelt rendeletével közzétett legmagasabb ár megváltoztatásá-val további intézkedésig véglegge-sen az árpának maximális árát 28 koronában állapította meg.

Arad, 1915. február 5.

A városi tanács.

2694—1915. kh.

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy Arad város területén, illetve a várban lévő hadi-egységek között az utóbbi napokban kiütéses hagymás meg-betegedések fordultak elő, szükséges, hogy a fellépett ragályos beteg-ség elleni védekezés és óvórendszabályokról a város közönsége kellő tájékozást szerezzen.

A kiütéses tifusz nagy mértékben fertőző betegség. A lappangási idő elteltével, amely tág határok (8—21) nap között ingadozik, néhány napi rosszullét, majd hirtelen rázó hideg, azután magas láz áll be, amely 8—16 napig tart. A betegség 4—5 napján piros, lapos foltok mutatkoznak a mellén és has felső részén a elég gyakran a végtago-kon; a foltok helyén néha a bőr alatt kis vérdömlesek látszanak. Gyö-gyülés alkalmával a bőr körpasseűően hámlik, ami körülbelül két hétig tart. A betegek közül átlag 15—25 százalék hal el.

A kiütéses tifusz okozója biztossággal nincs még kiderítve, de kétségtelen, hogy a betegség ragálya a beteggel vagy az általa használt tárgyakkal való érintkezés révén átragadhat. Ujabbban az jött ki, hogy a tifusz ragályát fertőzött emberekről és tárgyokról, rovarok, főképpen pedig tetvek viszik át másokra, ennélfogva a kiüté-ses tifusz leküzdésére szolgáló rendszabályok, sorába a tetvek elpusztításának igen nagy fontossága van.

Figyelmeztetem ennélfogva a közönséget, hogy a ragály elleni legbiztosabb védekezés a tisztaság követelményeinek szigorú betar-tása, a gyakori vízkezelés, a ruhák gyakori váltás, főképpen pedig, a tetvek, poloskák, rovarok gyökeres kiirtása. A tetvek irtásának legbiztosabb módja a testrészeknek szürkő kenőccsel, petróleummal, vagy kámfor-olajjal való bedörzsölése.

A tetves ruhát, leghérműt és egyéb tárgyakat zsákba téve, gőzzel kell fertőtleníteni, hőrt (cipőt) és prémel 5%-os karbolsav-oldattal lemosni, illetőleg lókefélni. — Ha gőzfertőtlenítő készülék nem áll rendelkezésre, a szóban levő tárgyakat (bőrnemű kivételével) kőhő óvatossággal füstölt sütőkemencébe helyezve lehet mentesíteni a tetvektől és poloskától. A tetű és egyéb rovar pusztítására szolgáló helyiségeket szintén gondosan kell tisztogatni (5%-os karbolsav,

TYPHUS

ELLENI SERUM

(csak orvosi rendelésre.)

Kapható:

HAJÓS ÁRPAD

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. szám.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető-tulajdonosnak kell lennie a hirdetővel.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem kerül — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST KERES.

Szép írásu hivatalnoknő gép, gyorsírás, könyvelésben jár-tas, állást keres. Cím a kiadóban.

KIADÓ LAKÁS.

Három szobás szép lakás május 1-re kiadó. Kossuth-utca 1/a.

Varjassy háza 129. sz. hában egy utcai kétszobás lakás első és fűdő szobával május 1-re kiadó. Bövebbet Fábán építésznél Kápolna-u. 6. sz.

Két gyönyörű utcai szoba, egyik erkélyes, előszoba és fűdőszoba mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó, 50 korona havi bérlettel. Villany bevezetve. Kossuth-u. 85.

Mikos Kelemen-u. 34. sz. alatt kétszobás utcai lakás, fűdőszoba és minden mellékhelyiséggel együtt kiadó.

Kiadó Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fűdőszobából álló H. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnalra, vagy 1915. május 1-re. Bövebbet a lap kiadóhivatalában.

2 szobás udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bövebbet a házimesternél.

Kiadó május 1-re. Deák Ferenc-utca 89. számú házban egy 4 szobás erkélyes modern ur lakás, egy 2 szobásból álló garzon lakás irodának igen alkalmas, bevonulás miatt azonnal kiadó, esetleg 4 szobával együtt is kiadó. Május 1-re.

Akác-utca 6. számú házban nagyon előnyös feltételek mellett eladó. Bövebbet a Kereskedelmi Banknál.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó
2 1/2 h. birtok, szeszárnok stb. Bövebbet Andrássy-tér 6. sz. Verbov hoda.

„Qui Si Sana“
a világ legcsinosabb női harisnyája kapható szegm. 100 és 110 Cs. sz. Borsosy pártos cipő párja 6 kor. 10 fillér. Cipő Páncsa Apolló mosi mellett.

ÜZLETEK.

Egy jóforgalma
üzlet trafik és italmérés engedéllyel azonnal eladó. Cím a kiadóban.

Jóforgalma
vegyszerkereskedés italmérés- és trafiknal május 1-re kiadó. Mikos Kelemen-u. 2. sz.

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett
szordár este a főpostától Szabad-ság-tér, Forray-utcáig terjedő uton egy nyest-mut, bárszony fodorral. Becsületos megtaláló Fábán Gábor-utca 2. házban illő jutalomban részesül.

Elveszett
a Weizsák János, Köcsög és Széchenyi-utcakon át egy fehér kócsag-toll. Becsületos megtaláló Apponyi-ut 1. sz. alatt adja át, hol illő jutalomban részesül.

91—1915 g. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké. 1. évi február hó 15-én d. e. 10 órakor néhai Vida Lázár által bérbevett, de a tanács által felmentett:
Gellin dűlő 870. sz. 5 hold területű föld és Gellin dűlő 845. sz. 5 hold területű föld parcella bérbeadására árverést tart.
Kikiáltási ár holdanként 85 korona.
A bérlet csak 1915. évi október hó 1-ig tart.
Az árverések kötelesek az árverés megkezdése előtt parcellánként 20 korona bányompczát letenni.
Bérlőkkel a bérletre szerződést nem kötünk, sem óvadék letételét nem kívánjuk, azonban a termény a bérösszeg lefizetése előtt nem szállítható el a bérelt területől.
Írásbeli ajánlatot figyelembe nem vesszünk, csak szóbelileg lehet árverezni.

— Arad, 1915. évi február 8.
A gazdasági szék.

926—1915. kilo. sz.

Hirdetmény.

Az aradi es. és kir. hadkiegészítés kerületi parancsnokságnak 75—1915. biz. sz. megkeresése folytán közhírré teszem, hogy azon besorozott B) alosztályú népföl-

vezők, akik a községi hadseregbe osztattak be és 1. évi február hó 15. napján az aradi es. és kir. hadkiegészítés kerületi parancsnoksághoz bevonulni köteleztettek a Kiszentmiklós községben levő kizárólagos területükön bennmaradásukat végezték jelentkezni.
Arad, 1915. február hó 10-én.
Varjassy, polgármester.

Hirdetmény.

Az aradi es. és kir. hadkiegészítés kerületi parancsnokságnak 7492—1915. sz. megkeresés folytán közhírré teszem, hogy a hadsereg területén kívül levő körházakban, vagy magán épületekben elhalt, a legénységi állományhoz tartozó katonai személyek ellátási beadványához az övegek keresetképtelenségét és vagyontalan-ságát igazoló okmányok is szükségesek.
Az ellátási ügyek sörpös lebonyolítása céljából kívánatos ezen okmányokat felasóltás nélkül az elhunyt csapatvezetők pótlakukhoz beküldeni.
Arad, 1915. február 5.
A városi tanács.

55—1915. Éln. sz.

Hirdetmény.

A m. Kir. honvédelmi Minister urnak 1915. január hó 1-én kelt 20091—éln.—15—1914. számú rendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Balkánhaderők es. és kir. főparancsnokságnak a rögtönítélő eljárás tárgyában 1914. december hó 18-án No. 540—Ok. sz. alatt kiadott rendeletének hatályon kívül helyezése mellett, a Balkánhaderők körletében (Mostár-raguzs, sarajevó, ságráb, tomasvári, Bács-Bodrug-megyék) a következő büntettek ennek rögtönítélő eljárás alá és a katonai bíróságoknál a hadilátszó katonai büntettek miatt agyonlövés, közönséges büntettek miatt pedig köztel által hajtható végre.
I. Az összes katonai egyéneknek (Kbp. 11. §. 6. pont) a Balkánhaderők egész körletében.
a) a Kbt. 167. §-a szerint minősülő katonai büntettek miatt.
b) a Kbt. 188. §-a szerint szökés büntettek miatt.
c) a Kbt. 243. §-a szerint minősülő gyávaág büntettek miatt.
d) a Kbt. 267. §-a szerint minősülő fegyvelés-és rendháborítás büntettek miatt.
e) a Kbt. 298. §-a szerint minősülő öncsonkítás büntettek miatt.
II. Az összes katonai egyéneknek (Kbp. 11. §. 6. pont) és a hadsereg kíséretéhez tartozó összes polgári egyéneknek (kbt. 11. §. 9. pont) és a hadi szolgáltatási törvény 9. §. 1-ső bekezdése a Balkánhaderők egész körletében.
a) a Kbt. 404. §-a szerint minősülő erőszakos nemi közönséges büntettek miatt.
b) a Kbt. 407. §-a szerint minősülő megfertőzés büntettek miatt.
c) a Kbt. 418. §-a szerint minősülő gyilkosság büntettek miatt.
d) a Kbt. 419. és 422. §§-al szerint minősülő emberölés büntettek miatt.
e) a Kbt. 422., 431., 402., 406. §§-ig szerint minősülő súlyos testi sértés büntettek miatt.
f) a Kbt. 448. §-a szerint minősülő gyújtogatás büntettek miatt.
g) a Kbt. 457. §-a szerint minősülő lopás büntettek miatt, ha az egy vagy több alkalommal ellopott dolog értéke az 1000 kor. összeget meghaladja.
h) a Kbt. 472. §-a szerint minősülő sikkasztás büntettek miatt, ha az egy vagy több alkalommal elsikkasztott dolog értéke az 1000 korona összeget és a Kbt. 474. §-a szerint minősülő sikkasztás büntettek miatt, ha az egy vagy több alkalommal elsikkasztott dolog értéke a 2000 korona összeget meghaladja.
i) a Kbt. 483. §-a szerint minősülő rablás büntettek miatt.
k) a Kbt. 492. §-a szerint minősülő fosztogatás büntettek miatt.
l) a Kbt. 502. §-a szerint minősülő csalás büntettek miatt, ha az egy vagy több alkalommal kicsalt dolog értéke a 2000 korona értéket meghaladja.
III. Az összes katonatiszt és polgári egyénekre a Balkánhaderők egész körletében.
a) Kbt. 306., 314., 316., 321. és 327. §-al szerint minősülő az állam hadiareje ellen irányuló büntettek miatt.
Felhívom a katonai büntetés eljárás alá tartozó összes egyéneket, hogy az íy büntettek elfogadásától óvakodjanak és figyelemmel nevezettek, hogy mindazok, akik jelen hirdetés után íy büntettet követnek el, rögtönítélő eljárás alá kerülnek és halálal bünhődnek.
Arad, 1915. évi január hó 28-án.

Az utjonnan életbe lépett polgári perrendtartás foly-tán szükséges

Ügyvédi

birósági

nyomtatványok

kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaság

nyomdájában.

József főherceg-ut 22. szám.

(Bejárat a Kossuth-szobá-lal szemben.)

Köztösködök
figyelmebe!

Villamos világítási berendezések...
kedvező feltételek mellett
szerez és szállít

Koch Dániel
Arad, Dózsá Ferenc-utca 42 sz.

Tűzifa

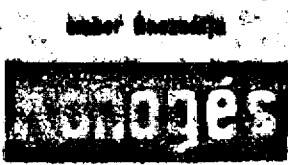
legelősből, árban, legjobb
minőségben beszerezhető

Dózsa Tűzifatelepen

Gróf Tisza István ut 28-34.

Telefon 857. 5091

Millió

rehabilitáció, kórház, gyógykezelés...

Kaiser-féle
mellpasztillát

6050...
Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni...
Készítők: Dr. Károly György, Dr. Károly György, Dr. Károly György...

lett az előző esztendő jobb partja mellett fekvő Barbus stülő területén felállítható telepeken tarthatják sorlóseiket.

Amennyiben ezen helyen telepek felállítását engedélyezték, akkor azoknál az 1884. évi XVII. toz. 25-ik §-ában foglalt rendelkezések lesznek alkalmazandók.

7. §.
A külterületeken fekvő szeszyárakban a sorlóshatóság megengedheti ugyan, tatarozik azonban a talajdonos az etető helyeken téglát vagy cement burkolattal ellátni, azt az etetés befejezése után azonnal betisztítani, a trágyát mésztejjel fertőtlenítés után, az e cérra kijelölt helyre eltávolítani és a fűrészt gödrök vizelt hetenként határozottan leeresztetni.

Jelen szabályrendelet intézkedései az érvénytelenül az érvénytelenül több időre elhelyezett sorlósekre nem vonatkoznak.

Akik ezen szabályrendeletet még nem tartják, vagy megszegik, kihágást követnek el, és amennyiben a kihágás nem az 1879. évi XL. törvények vagy más törvény alapján büntetendő, az 1901. évi XX. t.-c. 25 §-ában megállapított cölökre fordítandó 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, bejathatatlanság esetén 2 napig terjedhető elzárással sújtandók.

Jelen szabályrendelet keretén belül első ízben a főkapitány határozatos határoani.

A jogorvoslatok tekintetében az 1901. évi XX. t.-c.-ben foglalt határozmányok kötelezők.

A kihágási ügyekben a bíróságot a m. kir. belügyminiszteriumnak és a m. kir. igazságügyminiszteriumnak 85000-1909. B. M. számú rendelete 1 §-ban előírt hatóságok gyakorolják.

Elfogadott Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi január hó 18-án tartott folytatódó rendező havi közgyűlésében. Kálás Kálmán a. k. főjegyző P. H.

Másolat. Szám: 111.257-VII-d-1914. M. kir. belügyminiszter. Est. szabályrendelet az 1879. évi XL. t.-c. 5 §-a alapján megerősítve. Budapest, 1914. szeptember 15-én. A miniszter rendeletéből: Olvasatán aláírás miniszteri tanácsos. P. H.

Arad, 1915. január 26.

Green Nándor
főkapitány

Hirdetmény.

Arad szabad királyi város területén a sorlóselek szabályozása tárgyában alkotott a m. kir. belügyminiszter 111.257-VII-d-1914. számú határozatával jóváhagyott 1914-1915. évi szabályrendelet 1915. évi Március hó 1-én lép életbe.

Szabályrendelet

A Szabad ág-ér és a Gróf Andrássy-téren az Átsó Péter, Vörösmarty, János, István, Antalos Sándor, Hunyady, Forras utcákon fekvő házak belsőleg sorlóseleket tartani nem szabad.

Az előzőekben felsorolt utcákban a sorlóseleket a következőképpen kell elhelyezni: a) a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

A sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni, a padlóra pedig a sorlóseleket a ház belsejében, a földszinten, a padlóra kell helyezni.

Használt ólom megvételekre keresetlik.

Jó anyát, gondos szülők
legjobbait cselekednek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: Hajós-féle

Csukamájolajat
adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete és barna
Hajfestő
a „Melogen”. Ara 2 korona

Sápkóro leányok,
vérszegény asszonyok,
páratlan sikerrel használják a
Ferratot Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség esetében. Ara 1/4 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szóveztő Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőreit arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt eltávolítható. - Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek nagy hatók a készítőnké
Hajós Árpád
ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közközművelésért

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.**Meghívás****az „Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság”**

részvényeseinek **vasárnap, 1915. évi február hó 21-én délelőtt 10 órakor az intézetben (Andrássy-tér 17.) tartandó**

nyolcadik rendes évi közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

1. Jegyzőkönyv hitelesítése két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint az 1914. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság 1915. évi díjazásának megállapítása.
4. Netaláni indítványok.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni s szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, felkérjük, hogy az alapszabályok 18. §-a értelmében részvényeiket **folyó évi február hó 20-án délelőtt 12 óráig az intézet főpénztárána**nál elismervény ellenében letenni sziveskedjenek.

Arad, 1915. február hó 16.

Az igazgatóság.

Aradmegyei Takarékpénztár.**Meghívás.****Az „Aradmegyei Takarékpénztár”**

t. részvényeseit a folyó évi február hó 28-án délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor

az intézet helyiségében tartandó

44-ik évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1914. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Az igazgatóság indítványa, az alapszabályok 118. és 119. §-ainak módosítása tárgyában és ezzel kapcsolatban.
3. 1 felügyelő-bizottsági tag megválasztása 1 évre.
4. 15 választmányi tag megválasztása 2 évre.
5. A t. részvényesek esetleges indítványa.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen részt venni óhajtának, felkérjük, hogy részvényeiket **fé. február hó 27-én, déli 12 óráig az intézet főpénztárána**l Aradon, vagy fiókpénztárainál Battonyán és Eleken nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekinhető:

Arad, 1915. február 12.

**Az Aradmegyei Takarékpénztár
Igazgatósága.**

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Vegyon. Mérleg-számla 1914. december hó 31-én. Tehe.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztárkészlet			242791	33	Részvénytőke			1000000	—
Váltótárca			8109624	09	Tartalékalap			24170	30
Ingtalan kölcsönök			196735	—	Nyugdíjalap			9207	68
Törlesztéses jelzálogkölcsönök			1050508	53	Betétek:				
Előlegek értékpapirokra			3780	—	takarékpénztári könyvecskékre	1559349	22		
Folyószámlai előlegek értékpapirokra			468062	16	chèque számlára	47629	46	1806978	68
Tulajdon értékpapirok:					Visszleszámított váltók			139186	750
K. 52000.— n. é. 4%-os magyar korona járadék á K. 70.—	36400				Engedményezett törlesztéses jelzálog kölcsön			1035995	85
K. 50000.— n. é. 1914. évi 8%-os magyar hadikölcsön kötvény	47500				Hitelezők			219434	55
345 drb. K. 200.— n. é. Aradcsanádi egyesült vasutak törzsrészvény	55200				Fel nem vett osztalékok			710	—
60 drb. K. 500.— n. é. „Hungária” aradi pamutáru gyár r. t. részvény	30000				Hátralékos tőkekamatadó			4032	51
Különféle értékpapirok és sorsjegyek	1917				Előre felvett kamatok			28204	54
Függő kamatok	4173	33	175190	33	Egyenleg mint nyereség			85053	01
Tulajdon ingatlanok:									
Boros Béni-tér 18-19. számú házak	80000								
Egyéb ingatlanok	7600		87600						
Adóssok			32203	34					
Leltár	13000								
Leírás	1300		11700	—					
Előre fizetett kamatok			9112	32					
Hátralékos kamatok			18347	50					
			5405654	60				5405654	60

Arad, 1914. évi december hó 31-én.

Dorósi Károly, s. k.

Thuránszky Miklós, s. k.

Az igazgatóság:

Szabó Zoltán, s. k.

Dr. Borsos Béla, s. k.

Csánk Lajos, s. k.

Domány János, s. k.

Hehs Vilmos, s. k.

Povácssy Soma, s. k.

Szántay Lajos, s. k.

Verbos Nándor, s. k.

Megvizsgálta és helyesnek találta.

A felügyelő-bizottság:

Nachtnébel Gyula, s. k.

Dr. Jevassy Károly, s. k.

Mairovitz Emil, s. k.

Tabakovits Emil, s. k.

Az Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése az 1914. üzletéről

Tisztelt Közgyűlés! Megszentelt megbízatásuk folytán a kereskedelmi törvény és a társasági törvény szabályainak megfelelőleg a társaság ügyvezetését az egész éven át eber figyelemmel kísérvén tisztelettel jelentjük, hogy az intézeti ügykezelés minden ágában a legigazgatóbb rendű és szavatosságú tapasztaltuk.

Az 1914. évi évi mérleg-rögzítését megvizsgálván, azt minden részben helyesen írták meg, az illető könyvekkel és számlákkal egybehangzóan.

Ezek után a magunk részéről is elfogadjuk és jóváhagyjuk az igazgatóságnak betérjesztett jelentésében.

85.053 korona 01 fillér tiszta nyereség hovatfordítása iránti javaslatát.

Végül kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az igazgatóság és a felügyelő-bizottság a 1914. évi üzletéről vonatkozó számviteli tevékenység aól fe menteni méltóztassanak.

Kelt Aradon, 1915. január hó 7-én.

A felügyelő-bizottság:

Nachtnébel Gyula, s. k.

Dr. Jevassy Károly, s. k.

Mairovitz Emil, s. k.

Tabakovits Emil, s. k.